

MIRALH

& ZIJN REIS NAAR DE ANDER KANT

*

Ben Caselin

Het Begin van het Eind

De hele nacht had ik gerend. Mijn vader was doodgegaan, mijn huis verwoest, het dorp afgebrand, mijn leven verdwenen. Ik was leeg, liet me vallen op het zand en zonk weg in de kou. Het vuur woekerde in mijn ogen en verbrandde elke traan die probeerde te ontsnappen. Ik schreeuwde. Ik krijste om iedereen, naar niemand. Ontploffingen en kreten van wanhoop sneden in mijn hoofd. De maan, die het allemaal had gezien, en zich laf achter de wolken had verscholen, kwam tevoorschijn. Ik vervloekte de wereld en had spijt van mijn geboorte. Ik drukte mijn gezicht het zand in en wenste dood te gaan. Mijn vader, de buren, de bakker, allemaal waren ze kapot geschoten. Alles wat zij hadden opgebouwd was voor niets geweest. Ik trok met alle kracht aan mijn haren en stompte het zand, zo boos was ik. Toen moest ik huilen. Tranen goten uit mijn ogen en stroomden warm over mijn wangen. Mijn spieren werden slap en het voelde alsof mijn hele wezen wegzonk in de woestijn. Ik gaf het op en wachtte op de dood.

De wind stak op en hijgde in mijn nek. De zon was opgekomen. Ik sta niet op! Ik blijf liggen tot ik ben verschrompeld tot een hoop as, zei ik tegen mezelf. Het werd snel warm. Druppels zweet verzamelden zich op mijn voorhoofd en kropen naar het zand. Mijn mond smeekte om water. Ik draaide me op mijn rug en staarde naar de hemel. Ik zag een paar zwarte dingen rondcirkelen en volgde hen tot ik duizelig werd. Mijn voorhoofd bonkte en ik hoorde mijn vlees schroeien. Ik draaide me op mijn zij en sloot mijn ogen angstig. Dit was echt het eind.

Ineens viel er een schaduw over mijn gezicht. Ik opende mijn ogen en schrok. Recht voor me stond een gier. Het beest schrok zelf ook en sprong naar achteren. Een tweede gier landde naast hem en begon giftig te sissen. Ik wist dat ze gingen openrijten. Een derde duivel kwam erbij en keek me recht in mijn ogen aan. Nerveus bewogen ze hun hoofd heen en weer. Ze twijfelden of ze al konden beginnen.

“Volgens mij is die daar nog niet dood!” krijste een van hen. “Hij doet net alsof!”

Ze hadden me door! Ik wilde opstaan en rennen, maar was verlamd van angst. Mijn hart begon te steken. Misschien hebben ze me toch geraakt, dacht ik. Een ijzige kou kroop vanuit mijn tenen mijn lichaam in. Paniek kaapte mijn lichaam. Ik moet opstaan! Opeens sprong ik op, alsof ik bezeten was. Ik stond op en begon te rennen.

“Daar gaat er een!”

Ik keek om. De soldaten fladderden met hun vleugels en hun kogels misten mij maar net.

De Onzichtbare Grenzen

“Doorlopen Anjing! Doorlopen Upil!”

Ik draaide me om en zag een man met twee kamelen op me af komen. Hij was geen soldaat van Khala. Dat zag ik aan zijn kleding. Ik ben gered, dacht ik. Hij stopte naast me en keek me onthutst aan. De man had borstels van wenkbrauwen en zijn scheve kaak deed hem lijken op zijn kameel.

“Wat doe jij hier, broeder?”

“Water...” Ik was mijn stem kwijt.

De man boog voorover. Zijn oor was harig.

“Wat?” vroeg hij.

“Ik moet water hebben,” fluisterde ik.

Zijn ogen werden groot. “Natuurlijk!”

Haastig haalde hij zijn fles uit zijn draagtas. Met grote slokken goot ik het water naar binnen.

“Niet te snel, broeder. Dat is niet goed.”

Het koude sap stroomde mijn maag binnen. Ik werd licht in mijn hoofd en ging zitten in de schaduw van de kamelen.

“U heeft mij gered. Als u mij niet had gezien had ik het niet overleefd.”

“Dit is een gevaarlijk gebied. Wat doe je hier?”

“Mijn dorp is gisteravond aangevallen door het leger van Khala.”

Mijn maag kromp ineen. “Alles is weg.”

“Ik heb het gehoord.”

“Heel Oferi is verwoest!”

“Ja, oorlog. Zo gaat dat.”

Wat is dat nou voor antwoord? Dacht ik. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld was en wij niets in de hand hadden.

“Iedereen is uitgemoord. Om een stuk land!”

“Niet zomaar een land, broeder. Een vruchtbaar land.”

“Ons land! Het is ons land!”

“De mens voert altijd al oorlog, broeder. Zo zal het altijd zijn.”

Ik schudde mijn hoofd. Ik wilde er niet meer over praten.

“Heb je ergens familie?” vroeg hij.

“Dood!”

“Rustig aan. Ik ga jou helpen.”

“Hoe dan?” mompelde ik somber.

“Oostwaarts is de stad Bekim. Ik breng jou daar naartoe. Je kunt er asiel aanvragen.”

Hij beval een van de kamelen te knielen.

“Klim erop.”

Ik klom op de kameel. Ik was echt gered.

“Heeft u eten?” vroeg ik toen ik mijn maag hoorde knorren.

De man graaide in een van zijn tassen en haalde een stuk brood tevoorschijn.

“Eet broeder, eet.”

Ik voelde de stugge brokken langs de binnenkant van mijn slokdarm schrapen. Droog, en toch zó verrukkelijk. Dit brood overtrof alle broden die ik ooit had gegeten! Ik herinnerde me hoe vaak ik na een nachtlang wakker liggen, vroeg in de morgen bij de bakker aanklopte voor dadelbroodjes. Hij vond me een rare jongen, dat had ik door, maar toch verkocht hij me al voor openingstijd zijn eerste broodjes. Dadelbroodjes. Ik zuchtte... Ik miste mijn vader. Hoe streng hij ook was. Hij was mijn vader en hij gaf om me.

De man klopte me op mijn schouder. “Het komt wel goed. Rust nu uit. Ik breng jou.”

Hij begon zachtjes te zingen. Zijn lied ging over een eenzame minnaar die op zoek was naar zijn geliefde. De minnaar was zo ziek van de wanhoop dat de dokters hem ongeneeslijk verklaarden. Op een dag werd hij achterna gezeten door soldaten. Om hen te ontsnappen klom hij over een muur. Daarachter stond zijn geliefde. Ze glimlachte naar hem en hij was genezen.

“Vanaf hier moet je zelf lopen, broeder.”
Verderop zag ik de stad met daaromheen een hoge muur.
“Ik weet niet hoe ik u moet bedanken.”
“Dat is ook niet nodig.”
Ik klom van de kameel.
“Sterkte, broeder.”

Mijn onderrug deed pijn en mijn benen tintelden van de slaap. Ik keek de man en zijn kamelen nog even na. Alsof ik ontwaakte van een droom realiseerde ik me dat ik echt nog leefde. Ik haalde diep adem en liep richting de stad.

“Jij daar!” Hoorde ik iemand roepen.

Ik schrok op en zag een man met een zwaard op mij af rennen. Hij droeg een metalen vest en een helm.

“Stoppen!” schreeuwde hij. “Hoe durf jij hier zomaar te lopen?”

Ik keek om me heen.

“Het spijt me, maar waar mag ik niet lopen?”

“Spot niet met mij, jongen! Geen stap verder. Dit is de grens van mijn gebied!”

Er was alleen zand en verderop de stad Bekim. Ik begreep niet waar hij het over had.

“Welke grens? Ik zie helemaal geen grens.”

“Dit deel van de woestijn is mijn gebied. Odiar!”

Hij zag waarschijnlijk aan mijn verwarde blik dat ik niet wist waar hij het over had. Hij hief zijn zwaard en stak het in het zand. Toen trok hij een lijn voor mijn voeten.

“Tot hier en niet verder. Odiar!”

“Meneer, ik ben op weg naar Bekim. Ik moest toch echt over uw grens om daar te komen.”

“Mijn gebied kom jij niet in, tenzij je betaalt!”

“Maar ik heb niets.”

“Dan loop je er maar omheen.”

“Waar om heen? Ik weet niet waar u het over heeft!” schreeuwde ik gefrustreerd.

“Om mijn gebied. Odiar, Odiar!”

“Uw gebied is denkbeeldig!”

“Denkbeeldig? Die stad daar is denkbeeldig. Kadaver dat je bent. Odiar!”

“Kadaver?”

“Ja, luister goed jij, hier gelden mijn wetten. Mijn wet zegt dat als iemand hier ongenodigd of zonder te betalen binnentreedt, ik het recht heb om hem aan mijn zwaard te rijgen!”

Vol ongeloof schudde ik mijn hoofd. Wat een zielige man, bedacht ik me.

“Goed, ik loop er omheen. Maar loopt u dan met mij mee om de grens van uw gebied aan te geven? Want ik zie de grens niet.”

De man gromde en liep met mij mee terwijl hij tussen ons in een lijn trok. In eerste instantie liepen we steeds verder weg van de stad en na misschien wel een kwartier sloegen we linksaf in de richting van de stad. Ik hoorde zijn vieze gehijg steeds harder worden. Hij stopte met lopen en klapte het vizier van zijn helm omhoog.

“Stoppen,” zei hij zuchtend.

Hij bukte voorover. Ik bedacht me dat hij het wel heet zou hebben in zijn metalen pak. Ik had het al warm. Ergens had ik medelijden met hem en ik wilde naar hem toe lopen.

“Gaat het wel?” vroeg ik.

“Blijf waar je bent! Je kent de wet.”

Deze man is gestoord, bedacht ik me. Ik was niet ver meer van de stad en ik zou misschien kunnen hebben gerend. Maar hij was een gek met een zwaard. Ik durfde het niet.

“Wie bent u eigenlijk, meneer?”

Alsof hij op die vraag had gewacht stond hij ineens recht overeind. Hij keek me strak aan en hief zijn wenkbrauw.

“Ik ben Gurmand, zoon van Sanntach. Ik ben de laatste in de bloedlijn.”

“Welke bloedlijn?”

“De bloedlijn van Odiar natuurlijk!” zei hij geschokt. “Wil je mij soms wijsmaken dat je ons niet kent? Kadaver!”

“Ik heb er nog nooit van gehoord.”

“Jij bent een domme jongen, weet je dat?”

De soldaat spuugde in mijn richting.

“Mijn familie heeft dit gebied jarenlang geregeerd. Wacht jij maar. Odiar zal weer heersen! Odiar, Odiar!”

Hij gromde en begon weer te lopen. Ik wist dat hij mij in zijn ooghoeken in de gaten hield. Eén verkeerde stap en hij zou me zonder aarzeling neersteken.

Ineens draaide hij zich naar mij toe. Hij tilde het zwaard op en bracht het naar mijn keel. Ik schrok een slaakte een hoge kreet.

“Kijk maar uit jij,” zei de man met een donkere stem. “Die stad is vervloekt.”

Zijn ogen bleven koel terwijl hij grijnsde. Ik kon niets uitbrengen.

“Gegroet!” Hij trok het zwaard van mijn keel, draaide zich om, en marcheerde weer terug.

Langzaam liep ik door naar de stad. Ik probeerde te begrijpen wat mij zonet overkomen was. Ik vroeg me af wat hij bedoelde met vervloekt. Misschien had hij het alleen gezegd om me bang te maken.

Waarom zou die een gek serieus nemen, met zijn land van niets?

En toch had hij me aan het denken gezet. Wat is het verschil tussen een gebied met muren eromheen, en een zonder? Wie bepaalt de grenzen van een land?

Ik keek achterom naar de zon en zag dat het bijna avond was. Ik moest opschieten en hoe dicht ik bij de stadspoort kwam hoe nerveuzer ik werd. Wat moest ik doen als ik niet binnengelaten werd? Ik kon niet nog een nacht alleen door brengen in de woestijn. Het moest lukken.

De stadsmuur was wit en hoog. Voor de stadspoort stond een aantal stadswachters, ook helemaal in het wit gekleed. Ik liep steeds langzamer en voelde me zo onzeker dat ik hen niet durfde aan te kijken.

“Halt!” Werd er geroepen.

De diepe stem van de stadswachter werd door de muren uitvergroot en ik kreeg het gevoel dat ik terecht stond. Alsof er elk moment een vonnis over mij uitgesproken zou worden. Met een gebogen hoofd bleef ik staan. Ik was schuldig.

“O vreemde wandelaar. Hoe luidt uw naam en wat is uw zaak?”

“Miralh. Ik kom uit Oferi,” fluisterde ik.

De wachter reageerde niet en de stilte dwong me om het te herhalen. Ik hief mijn hoofd en keek hem recht in zijn ogen aan. Ik schrok van zijn kille blik en ik voelde me nog kleiner. Ik wilde weer weggijken, maar zijn blik me vast. Ik schraapte mijn keel.

“Mijn naam is Miralh, heer. En ik kom uit Oferi. Een paar dagen geleden is mijn drop verwoest door het leger van de Khalanezen. Iemand heeft mij hier naartoe gebracht omdat hij zei dat ik hier asiel kon aanvragen.”

De wachter bleef stil. Had hij me wel verstaan? Ik twijfelde.

“O vreemde met de naam Miralh!” sprak hij ineens. “Gastvrijheid tekent Bekim en wij heten u welkom. U zijn drie dagen toegekend. Als u binnen deze periode geen vorm van nuttig werk kunt vinden dient u weer te vertrekken. Dit is een bindende voorwaarde. Gaat u akkoord?”

“Ja.”

“Steek uw rechterhand uit en zeg mij na. Ik, de vreemdeling, Miralh, o Miralh, verblijf bij de Wet voor asielzoekers ingevoerd door de Zeven Heiligen, zoals opgesteld in het Rode Boek van de Onbreekbare Lijn.”

“Moet ik dat allemaal zeggen?”

“Het is verplicht.”

“Ik, Miralh de vreemdeling, verblijf bij de Wet van de asielzoekers...”

“Nee. Ik, de vreemdeling, Miralh, o Miralh, verblijf bij de Wet voor asielzoekers ingevoerd door de Zeven Heiligen, zoals opgesteld in het Rode Boek van de Onbreekbare Lijn. Herhaal het.”

“Ik de vreemdeling, Miralh, o Miralh...verblijf bij de Wet voor asielzoekers ingevoerd door de...”

“Zeven Heiligen.”

“...Zeven Heiligen, zoals opgesteld in het Rode Boek van de Onbreekbare Lijn.”

De bewaker pakte mijn hand vast en stempelde de datum op mijn pols: *4481-0621*. De grote stadspoort werd voor mij geopend en ik naar binnen.

De Storm van Genade en Straf

De straten van Bekim waren veel breder dan in Oferi. De huizen wel drie keer zo hoog. Ze waren donkerrood, blauw en wit. De weg was gedeeltelijk betegeld maar vooral van zand. Zo aan het eind van de dag was het in de stad warmer dan in de woestijn. Ik zag kooplieden hun winkeltjes sluiten. Een aantal oude mannen was druk in gesprek en lachte hard terwijl twee zwerfkatjes naast hen worstelden om wat afval. De heerlijke geur van appeltabak en koffie deed mij goed. Het deed mij denken aan een zomerse avond in Oferi. Tot 's avonds laat zaten we met de burens op het dakterras. En wanneer ik dan moest slapen, omdat ik nog te jong was om tot het eind op te blijven, bracht mijn moeder mij naar bed. Ze las een verhaal voor uit het Grote Sprookjesboek en als ze dan weer was gegaan, fantaseerde ik nog na terwijl ik keek naar de sterren.

De moeheid sloeg toe en ik zocht een plekje op straat om te zitten. Boven mij zag ik vrouwen hun was binnenhalen. Het gehuil van een baby galmde door de straat. Bij een klein kruispunt ging ik tegen een wand zitten. Het zand was nog warm. Een man liep haastig voorbij en zag me niet. Verder was het stil op straat. Het werd snel donker en het viel me op dat er geen straatfakkels brandden. Vanachter de ramen boven mij scheen een geel licht op mijn voeten. Hier moest ik slapen. Ik had geen geld en ik durfde niet zomaar ergens aan te kloppen. Een paar dagen geleden had ik nog een bed om in te slapen en nu lag ik op straat als een zwerver. En ik wist dat de Khalanezen waarschijnlijk nog steeds feest aan het vieren waren.

“Zo oneerlijk is het leven dus,” fluisterde ik tegen mezelf.

Ineens zag ik iets. Er ging een rilling door mijn lijf. Aan de overkant van de straat, achter een klein raampje, dacht ik iemand te zien bewegen. Ik bleef een poos staren, maar er gebeurde niets.

Ik keek omhoog tussen de huizen door naar de heldere hemel. Het was precies dezelfde hemel met dezelfde sterren waar ik vanuit mijn kamer vaak naar staarde. De hemel en ik waren de enige overlevenden. Beelden van mijn brandende dorp flitsten door mijn hoofd. Ik zag hoe mijn vader en ik het huis uit vluchtten en hoe hij werd neergeschoten. Ik dacht dat ik ook was geraakt en was naast hem neergevallen. Toen de soldaten door waren gelopen vroeg ik mijn vader of hij echt was geraakt. Hij was dood.

Weer zag ik iets bewegen achter het raampje. Nu wist ik het zeker. Iemand was naar mij aan het kijken. De schim verdween. De deur van het huis ging open en er kwam een klein vrouwtje naar buiten. Ze gebaarde me te komen. Ik durfde niet te reageren en deed alsof ik haar niet zag. De vrouw kwam naar mij toe.

“Jij komt hier niet vandaan of wel soms?” vroeg de vrouw fluisterend.

“Nee, mevrouw.”

“Kom dan maar gauw mee naar binnen voordat de storm begint.”

“De storm?”

“Ik leg het zo wel uit. Kom nu gauw.”

Ze meende het. En storm of geen storm, ik was blij dat ze mij een verblijfplaats aanbood. Haar woning was erg klein. In de kamer stonden een scheve tafel, een paar stoelen en een kast. Er was maar net genoeg ruimte om te lopen. In de wanden zaten scheuren die op sommige plaatsen gevuld waren met wol. Het huis rook naar wierrook en deed me denken aan mijn opa.

“Dank u, voor uw gastvrijheid.”

“Het is buiten niet veilig.”

“Vanwege de storm?”

“Ja.”

“Hoe weet u dat er storm op komst is? Hebben jullie hier ook een Weerzegger?”

“Nee. Elke nacht is er storm. Ze teistert deze stad. Wij noemen haar de storm van genade en straf. Een storm die alleen heerst binnen de muren van Bekim.”

“Binnen de muren?”

“Ja.”

“Hoe is dat mogelijk?”

De vrouw moest lachen terwijl ze een tweede olielamp aanstak.

“Normaal houd ik ervan om in het donker te zitten. Dan is de wereld stiller. Maar voor gasten steek ik graag een lamp aan.”

Ik vond het een raar idee. Een storm die alleen heerste binnen de muren van een stad.

“Vanwaar komt die storm dan, mevrouw?”

“Hoe heet je jongen?” vroeg ze alsof ze mijn vraag niet had gehoord.

“Ik heet Miralh.”

“Miralh?” Ze lachte. “Net als de dichter!”

Ik kende geen dichter die Miralh heette. Ik draaide me om en keek door het kleine raampje naar buiten.

“Waarom heet die de storm van genade en straf?”

“De Zeven Wijze Vrouwen hebben de storm twee eeuwen geleden zo genoemd. Volgens hen is de storm een straf, die wij aan onszelf te wijten hebben, en is het een genade omdat het ons elke nacht leert om ons nooit meer zo te gedragen als vroeger.”

“Vroeger?”

“Ooit waren de inwoners van deze stad de meest arrogante mensen in de wijde omgeving. Wij waren kortzichtig en ons hele leven stond in het teken van goud en edelstenen. We hebben er oorlogen om gevoerd. Maar gerechtigheid kwam en nu is er niets om ons aan te hechten. Alles is vergankelijk behalve Zijn aangezicht.”

De vrouw keek over mijn schouder naar het raam.

“Het duurt niet lang meer. Je bent net op tijd binnen.”

“Bedankt dat u mij heeft gewaarschuwd.”

“Elke nacht verwoest ze van alles. Soms zijn het daken, soms hele woningen, af en toe is de verwoesting miniem, maar de storm is telkens weer een herinnering aan ons donkere verleden.”

“Bent u bang?”

De vrouw glimlachte.

“Geen zandkorrel beweegt zonder bedoeling. De wind is een teken van Zijn macht. Ik dank de Alwetende en elke ochtend bid ik voor een heviger storm opdat het mij en mijn stadsgenoten zuivert. Deze storm is een zegening.”

“Waarom zou u bidden voor een heviger storm?”

“Ik wens dat wij vrij worden van onze slechte eigenschappen en rijk in al het goede.”

De vrouw keek weer over mijn schouder.

“Het begint!”

Buiten hoorde ik plots de storm oplaaien. De deur begon te kraaken en buiten hoorde ik glazen breken. Ik stond gespannen op en liep naar het raam toe, maar kon niet veel zien. Het zand was opgestoven en joeg door de straat heen. De wind bonkte op de deur. Ik wilde de vrouw vragen hoe lang de storm zou duren, maar zag dat ze innig aan het bidden was...

De volgende morgen werd ik wakker aan het tafeltje. Ik rook een interessante geur. Van achter het gordijntje kwam de vrouw de huiskamer binnen met een donkerbruin brood en twee stomende koppen thee.

“Munt voor een heldere geest en rozen voor het hart,” zei de vrouw terwijl ze de thee naar mij toe schoof.

“Ik mag nog maar twee dagen in deze stad blijven tenzij ik een baan vind.”

Een gevoel van benauwdheid kwam naar boven. Ik wilde de woestijn niet meer in.

“Denkt u dat ik hier werk kan vinden? Want ik kan nergens anders naartoe.”

“De mensen in Bekim zullen je weinig te bieden hebben. De storm houdt ons allen arm.”

“Mijn dorp is verwoest door de Khalanezen. Ik heb helemaal niks meer. Kunt u mij echt niet helpen?”

“Bekim is niet jouw plek, Miralh.”

“Hoezo niet?” Ik begreep het niet. Waarom wilde ze mij weg hebben?

“Voor ieder is een pad, Miralh. Alle paden zijn zuiverend, en toch is elk pad anders.”

“Hoe bedoelt u? Wat is mijn pad dan.”

“Mijn pad is armoede. Wat jouw pad is kan ik niet zeggen.”

“Maar welke kant moet ik op? Waar moet heen als ik niet hier kan blijven?”

“Achter deze stad ligt een bijzondere oase. Ga daar naartoe.”

“En dan?”

De vrouw glimlachte naar me en ik zag in haar ogen dat ze iets verzwegen.

“Ik vind het geen eerlijke wet,” zei ik tegen de vrouw. “Waarom kan ik hier maar drie dagen blijven!”

“De wet is eerlijk, Miralh. Probeer dankbaar te zijn dat ze je binnen hebben gelaten. Deze stad kent al genoeg armoede en er is geen plaats voor asielzoekers die bedelen.”

Een gevoel van schaamte kwam in mij op.

“U heeft gelijk. Ik zou me schuldig voelen als ik nog langer op uw kruik teer.”

“Het is beter dat je de resterende twee nachten hier slaapt. Kom tot rust en ga dan op pad.”

“Dat zou fijn zijn. Dank u.”

“Ik ga nu naar de markt om mijn zus te helpen in haar winkeltje. Ga naar buiten, ontmoet wat mensen, maar wees op tijd terug vóórdát het donker is.”

De vrouw stond op en pakte een rugtas.

“Neem aan. Ik heb er een flesje water in gestopt voor je.”

“Bedankt.”

“Tot vanavond, Miralh. Als het zo is beschikt.”

De mensen op straat groetten me vriendelijk en ik voelde me welkom. Ze straalden iets eigenaardigs uit, een diepe vrede. Mijn hart warmde op bij de gedachte aan die rust. Ik verlangde ernaar.

Tijdens mijn wandeling dacht ik na over Oferi. Ik kende daar niemand die zo was al de arme vrouw, behalve dan misschien mijn opa. In tegenstelling tot de rest van het haastige dorp, was mijn opa rustig. Hij hield zich niet bezig met wat andere mensen van hem vonden. Niet dat hij gek was, of rare dingen deed. Hij voelde zich gewoon niet geremd door anderen. Hij was gelukkig en er was eigenlijk niets dat hem kon verontrusten. Mijn opa was bedachtzaam. Hij was stil, met een reden.

“Een wijs man, biedt alleen een dorstige drinken aan. Hij spreekt niet tenzij hij gehoor vindt,” zei hij wel eens tegen mij. Hij aaide me over mijn bol en pakte mij dan bij de oren.

“Jij hebt oren om zelf te kunnen horen, Miralh! En ogen om te zien! Maak er gebruik van, want die heb je niet voor niets.”

Mijn vader en hij konden het niet goed met elkaar vinden. Vader kon het niet uitstaan dat hij zo gemakkelijk omging met alles en beschuldigde hem ervan het leven niet serieus te nemen. Toen opa vertrok, na de dood van mijn moeder, brak mijn hart opnieuw. Op dat moment haatte ik mijn vader. Verdrietig stond ik in de deuropening en vroeg ik hem waar hij heen ging. Hij pakte een handvol zand en gooide die in de lucht. De wind blies het zand de straat uit in de richting van de vulkanen. Met zijn doordringende blik keek hij me aan en lachte.

Toen de winkels dichtgingen herinnerde ik me dat ik voor het donker moest terug zijn. Ik had honger gekregen en keek uit naar het avond eten. Ik wandelde de steegjes door die ik dacht te herkennen, maar ze leidden naar een gedeelte van de stad waar ik nog niet eerder was geweest. Steeds meer mensen verdwenen in hun huizen. Ik moest opschieten. Ik begon te rennen en zocht paniekerig naar een bekend punt. Na een paar minuten rennen was het al donker geworden. Ik realiseerde me dat ik het huis niet op tijd ging vinden. Ik rende op de eerste beste deur af die ik zag en klopte er hard op.

“Help, doe open!” riep ik.

Er ging een licht aan in de gang, maar nog voor de deur werd geopend laaide de storm al op. De krachtige wind haalde me onderuit en ik viel met een harde klap op mijn rug. Ik probeerde op te staan, maar dat lukt niet. De wind trok me weg naar de straat toe en sleepte me over de grond. Het opgestoven zand prikte in mijn ogen en schuurde langs mijn gezicht. Ik schreeuwde om hulp maar mijn geschreeuw kwam niet boven het gegrom van de storm uit. Ineens bleef mijn tas haken. Ik probeerde die los te trekken maar de tas bleef vastzitten en terwijl ik trok kwam er een heel stuk grond omhoog. Het was een luik. Eindelijk lukte het om de tas los te rukken. Op dat moment blies de

wind het luik verder open, draaide plots, en duwde mij het gat in. Ik rolde van een lange trap af en kwam met een klap neer op de grond.

Het Volk van Stof

Het luik waardoor ik was gevallen, was weer gesloten. Het was donker en de storm klonk ver weg. De grond waarop ik lag was vochtig en er hing een muffe geur. Verderop zag ik een streep van licht. Ik stond op en liep er op af. Het licht kwam van achter een hoge deur die op een kier stond. Met moeite trok ik de zware deur open. Om de hoek zag ik een enorme grot. Er was niemand te bekennen. Langzaam liep ik van een stalen trap af de grot in. Aan de wanden hingen brandende fakkels en in het midden van de grot stond een piramide. Toen ik dichterbij kwam zag ik dat die helemaal van goud was! Ik keek om me heen en zag dat de grot ver door liep. In de wanden liepen smalle gangen en ik vroeg me af waar ze heen zouden leiden.

“Jij komt van boven of niet soms?” werd er van achter mij geroepen.

Ik schrok. Ik hoorde dat de man naar mij toe liep en ik draaide me langzaam om. Het was een oude man met een baard tot aan zijn voeten.

“Ik zou maar maken dat je wegkomt! Ik zeg het je, het is hier niet pluis.”

“Ik kwam hier per ongeluk, meneer.”

“Ga snel! Voor je het weet blijf je hangen en word je net als wij.”

“Net als jullie?”

“Voor altijd verloren zeg ik je!”

“Wat is dit voor grot? Is het een schuilkelder?”

“Dit is een vervloekte plek!”

De oude man kwam dichterbij. Hij was lijkleek met diepe groeven in zijn gezicht. Wit haar kwam uit zijn neus en hij stonk.

“Jongen, ik ben al oud en besmet met de schaduw. Ik kan hier niet meer weg.”

Zijn waarschuwingen maakten me bang. Misschien was hij hier ook ooit in gevallen tijdens de storm, bedacht ik me. Mijn hart klopte in mijn keel.

“Waar ben ik?” vroeg ik met een trillerige stem.

De man begon te hoesten. Een lange slijmdraad droop uit zijn mond en verdween in zijn baard.

“We hadden hier nooit heen moeten gaan, jongen. Nooit zeg ik je! We hebben ons de schaduw in laten jagen.

“Wie is we? Waar komen jullie dan vandaan?”

De man hoestte weer hard en er viel iets uit zijn mond op de grond. Het was een tand. Mompelend bukte de man voorover en zocht hij naar de tand. Aarzelend pakte ik de vieze tand van de grond en gaf ik die aan hem. Hij blies het stof van de tand en duwde die terug in zijn mond.

“Een eeuw geleden kwam er een groep mensen van de Bovengrondse Stad hier. Ze vluchtten uit angst voor de storm. Zijn jullie ons soms al vergeten? Vast wel.”

“Ik kom niet uit de Bovengrondse Stad. Ik weet dat niet.”

De man keek omhoog.

“Daarboven schijnt de Gouden Cirkel. Die prachtige Gouden Cirkel. Maar wij zitten hier. En we nemen genoeg met het licht van een olielamp.”

“Gouden Cirkel? Bedoelt u soms de zon?”

“Ik bedoel de grote Cirkel van Goud, die alles doet leven. Ik weet zeker dat hij er is.”

“Heeft u de zon nog nooit gezien?”

“Nooit. Maar ik weet zeker dat hij bestaat!”

“Hoe weet u dat dan?”

“Een paar jaar geleden voelde ik verderop in de grot een warmte komen van boven. Ik zeg het je! De warmte was flauw, maar ik wist dat die daarboven veel intenser moest zijn. Dat moment is mij altijd bij gebleven.”

De man hoestte en spuugde op de grond. Een paar spetters raakten mijn arm.

“Vanaf die dag wist ik het zeker. De Gouden Cirkel bestaat.”

“Waarom gaat u niet naar boven?”

“Ik ben te oud! Mijn botten zijn broos en ik ben moe. Mijn ogen zullen het felle licht niet aankunnen. Nee, ik moet genoeg nemen met een droom.”

“U zit hier gevangen.”

“Ik ben hier geboren en hier ga ik dood.”

“Zijn er veel van jullie?”

“Alles draait hier om goud! Iedereen is in de Grote Hal waar ze diamanten uit de wanden hakken en goud zoeken. En bij de Zwarte Rivier halen ze olie om vuur te maken.”

“Doet u daar niet aan mee?”

“Ik graaf niet meer, jongen. Het gat wordt steeds dieper. Ze graven hun weg steeds dieper de schaduw in. Steeds verder weg van de uitgang. De enige uitgang!”

“De enige uitgang?”

“Die is alleen open te krijgen tijdens de storm.”

“Bedoelt u het luik waardoor ik ben gekomen?”

“Ja. Geen van de ouderen durft de grot te verlaten en de jeugd wil hier niet weg. Ze zijn net kevers die uitwerpselen verkiezen. Het is te laat. Ik zeg het je!”

Ik werd er angstig van. Hoe kon ik ooit weggkomen als het luik alleen open kon tijdens de storm?

“Kom mee jij,” zei de man.

Hij liep voor mij uit naar één van de gangen. Ik moest gebogen lopen om mijn hoofd niet te stoten. De gang splitste zich in kleinere gangen op. We namen de middelste gang en daalden een gladder trap af.

“Hier woon ik,” zei de man.

Het was een hol. Een leeg hol met een kleine doorgang naar een ander hol.

“Hier?”

De oude man kroop naar het andere hol waar een hoop mos lag. Ik kroop achter hem aan.

“Ik ben moe. Jij kunt in de voorkamer slapen.”

De man ging liggen op het mos en gebruikte zijn baard als deken. Hij begon gelijk te snurken.

Ik kroop terug en ging tegen de koude wand zitten. De olielamp die het hol verlichtte was bijna uitgedoofd. Ik vroeg me af hoe iemand hier kon wonen.

Goed slapen lukte me niet. Ik schrok steeds wakker van vreemde geluiden, gepiep en gegraaf. Soms hoorde ik het gesteente kraken en ik was als de dood dat de grot zou instorten.

Toen ik de volgende dag mijn ogen opende zat de man pal naast mij. Met grote ogen keek hij naar me.

“Hoe heb je geslapen, jij?” vroeg hij.

“Het was koud en ik hoorde geluiden die ik niet ken.”

De man sprong op. “Wat kun je mij vertellen over de Gouden Cirkel?”

“De zon?”

“Ja, de zon! Vertel me daarover.”

Ik moest nadenken. Nog nooit had ik iemand iets uit hoeven leggen over de zon.

“De zon is een grote vuurbal en hij straalt ontzettend veel warmte uit. Hij is zo fel dat niemand er te lang naar kan kijken.”

“Is hij echt zó fel?”

“Ja, maar naar de maan kun je wel kijken.”

“De maan?”

“Ja, je zou kunnen zeggen dat zij de Zilveren Cirkel is.”

“Is er ook een Zilveren Cirkel? Dat is geweldig! Wat is die precies? Wat doet die?”

“De maan is een grote bol die een zilverblauw licht uitstraalt. Ze zweeft recht boven de aardplaat. Zij is de zon van de nacht.”

“Dat is geweldig!”

De man pakte mijn hand en kustte die. Zijn droge lippen voelden als een de huid van een dode kikker.

“Wie is hij?” Zei iemand met een schelle stem.

Een andere man was het hol binnen gekomen. Hij was een stuk jonger maar had net als de oude man diepe groeven in zijn gezicht. Zijn ogen waren helemaal wit en het leek alsof er een vlies om zijn oogbollen heen zat.

“Dit is...” zei de oude man.
“Miralh,” voegde ik toe.
“Miralh! En hij komt van de bovenwereld! Hij heeft de Gouden Cirkel gezien, Skarabo!”
“Ach, houd je kop over die Cirkel.”
“Maar ik zeg het je!”
“Zeg het me niet!” schreeuwde de man terug.
Hij kwam dichterbij. De man stonk naar mest.
“Jij komt dus van boven?”
“Jazeker, ik ben hier per ongeluk beland.”
Zijn geur maakte het moeilijk om te ademen en ik begon te kokhalzen.
“Per ongeluk? Dat maak je mij niet wijs, mormel. Ik weet wel waarom je hier bent! Je bent hier om ons goud te stelen!”
“Skarabo! Laat hem met rust. Deze jongen heeft mij net verteld over de Gouden Cirkel! Hij heeft hem echt gezien! Hij bestaat Skarabo, ik zei het je toch? Hij noemt hem de zon.”
“De zon?”
De man pakte iets uit zijn zak en hield het recht voor mijn neus. Het was een stuk goud.
“Dit is die zon van je! Kijk er maar goed naar Miraldo! Dit is de zon! En hij is van mij!”
“Dat is niet de zon. De zon is duizendmaal groter dan...”
“Houd je mond dicht! Ik ben Skarabo. Ik weet alles over goud.”
“Dat geloof ik best. Maar dat is niet de zon. De zon vliegt door de lucht.”
“Zwijg! Ik zal jou één ding vertellen. Goud komt uit de aarde, niet uit de bovenwereld! Edelstenen komen uit de aarde, niet uit de bovenwereld! Olie komt uit de aarde, niet uit de bovenwereld!”
“Licht komt uit de bovenwereld,” zei ik.
“Nee! Licht komt uit vuur! Vuur komt uit de aarde! Jij kunt mij niets vertellen, want net als alle schatten kom ik ook uit de aarde!”
Skarabo stampte hard op de grond.
“Per ongeluk of niet jongen, jouw aanwezigheid is niet gewenst, zoals modder in mijn oog! Wanneer ik morgen wakker word, ben je weg.” Nors keerde hij ons de rug toe en stampte hij het hol uit.
“Luister maar niet naar hem, Miralh. Skarabo is van de nieuwe generatie. Ze zijn allemaal zo.”
“Wie is hij?”
“Hij is mijn zoon. Luister maar niet naar hem.”
“Ik denk dat ik vanavond weer vertrek.”
De man pakte mijn arm stevig vast.
“Ja! Ga nu je nog jezelf bent!”
“Wilt u niet met me mee? Ik help u wel.”
“Nee, laat mij maar. Ik ben te oud.”
“Maar ik kan u echt helpen, hoor.”
“Nooit had ik gedacht dat ik iemand zou ontmoeten uit de Bovengrondse Stad. Jij hebt mijn geloof in de Gouden Cirkel bevestigd. Ik zal je voor altijd dankbaar zijn, jongen.”
“Wat had u gedaan als ik u had verteld dat de zon niet bestond?”
De man keek me aan. Hij verkleinde zijn ogen en wees zijn vinger naar me.
“Dan had ik je niet gelooft, jongen. Ook in de bovenwereld kunnen mensen blind zijn.”

Hij bracht mij naar de stalen trap. Ik zwaaide nog een keer en ging toen de kelder binnen. Voorzichtig klom ik de trap op waar ik eerder vanaf was gevallen. Zachtjes duwde ik tegen het luik. Het zat potdicht. Ik moest wachten op de storm. Boven mij liepen mensen, bedacht ik me, en ze wisten waarschijnlijk niet eens dat dit ondergrondse volk bestond.

“Help!” riep ik hard.

Na een aantal keer hard bonken tegen het luik wist ik zeker dat niemand me hoorde. Ik ging zitten en beet op mijn nagels. Ik proefde de bittere smaak van aarde.

Niet erg lang hoefde ik te wachten. Plots hoorde ik een dof gesuis en ik wist dat de storm was begonnen. Mijn ademhaling werd steeds sneller. Ik pakte mijn gezicht vast.

“Je kunt het Miralh! Doe het!”

Mijn benen trilden hevig en ik voelde een steek van spanning in mijn maag.

“Het is nu of nooit!”

Ik raapte alle moed bijeen en duwde toen het luik open. Het geluid van de razende wind was oorverdovend en er golf van kou kwam over mij heen. Ik hield mijn ogen stijf dicht en klom zo snel als ik kon door de opening naar buiten. De wind duwde het luik achter mij met een harde klap dicht. Het razende zand prikte als glasscherven in mijn gezicht. Ik schreeuwde en kreeg een hap zand in mijn mond. Ineens werd ik getroffen door een nog hardere windvlaag die mij op de grond smeed en mij de straat door sleepte. Ik gleeed, rolde, en schaafde over het ruwe zand. Ik probeerde me ergens aan vast te houden, maar het lukte niet. Op momenten wist ik niet wat boven of onder was. Toen schoot ik met een klap tegen een muur. De wind bleef doorrazen, duwde mij overeind en drukte mij hard tegen de muur op. Ik opende één oog. Ik kon moeilijk zien, maar zag nog net dat de muur hoog en wit was. De stadsmuur! Ik wist het zeker. Links en rechts hoorde ik daken van de huizen afgetrokken worden. Een paar dakpannen misten mijn hoofd maar nét en kletterden kapot op de muur. Met mijn armen gespreid schoof ik langs de muur op zoek naar een veilige plek toen ik een buis voelde. Ik pakte die beet en klom snel omhoog. Zodra ik de rand van de muur bereikte, werd ik door een laatste windstoot de woestijn in gesmeten. Ik viel een paar meter naar beneden op het zand. De arme vrouw had gelijk gehad. Aan deze kant van de muur heerste de storm van genade en straf niet. Het was windstil...

De Stille Oase

De volgende dag werd ik wakker door de brandende zon op mijn gezicht. Mijn keel was droog en er zat nog zand in mijn ogen. Verderop zag ik de oase waar de arme vrouw het over had gehad. Een groepje palmbomen wiegde kalmpjes met de wind mee. Ik dacht terug aan de avond ervoor. Hoe de storm die mij de donkere grot in had gejaagd, mij ook naar de stadsmuur had gebracht en gered. Tijdens het lopen naar de oase merkte ik hoeveel zand er nog in mijn kleren zat. Ik schudde mijn benen en wapperde mijn shirt. Een zachte bries streelde mijn gezicht. Ik kon het frisse water van de oase al ruiken.

Toen ik bij de oase aankwam boog ik me voorover. Ik vulde mijn handen met water. Grote slokken brachten mijn tong weer tot leven. Het water was ontzettend helder en had een zachte smaak. Ik dompelde mijn hand erin en het voelde alsof die de lucht niet verliet maar droog bleef. Ik keek met verbazing op naar mijn hand toen ik opeens, tussen mijn vingers door, een man zag zitten. Hij was alleen en zat aan de overkant van de oase in de schaduw van de bomen. Hij had een grote donkergroene tulband en een zwarte baard. Hij glimlachte naar me. Ik dacht dat hij me misschien uitlachte omdat ik zo raar deed. Ik liep om de oase heen naar hem toe. Het voelde alsof ik een bel van rust binnenliep. Hij had een doordringende blik, lachrimpels sierden zijn gezicht en zijn ogen schitterden.

“Hallo,” zei ik. “Woont u hier soms?”

“Waar woont de zon?” vroeg hij.

Ik wist niet hoe ik moest reageren op zijn vreemde vraag.

“Ga zitten, jongen.”

Ik ging naast de man zitten en keek hem vragend aan.

“Wat bedoelt u? De zon woont toch nergens?”

“En toch is hij hier.” De man begon te lachen. “Je bent een vreemde jongen.”

“Vreemd?” Hij was toch degene met de rare vragen?

“Ja, vreemd. Hoe heet je?”

“Ik heet Miralh, meneer.”

“Ah, net als de welbekende lampenpoetser! Wie jou zo genoemd heeft wist veel van het leven.”

Ineens stond de man op. Hij keek vluchtig om zich heen en rende toen heel gauw weg. Ik dacht dat hij misschien iets van me had gestolen, maar ik had niks dat gestolen kon worden. Hij rende richting de stad, draaide zich om, en rende toen weer mijn kant op. Ik wist me geen houding te geven. Lachend kwam hij aanhollen en ging hij weer naast me zitten. Hij was helemaal buiten adem.

“Waarom deed u dat?”

Hij boog voorover, vulde zijn kommetje met water, en dronk het toen in één keer leeg.

“Ik wilde drinken...maar ik had geen dorst. Nu wel!”

Hij begon hard te lachen. Ik probeerde mee te lachen maar was te verward. Toen verstrakte zijn blik en

keek hij me serieus aan.

“Deze oase is erg bijzonder.”

“Waarom dan?”

De man wees naar een stel palmbomen. “Kijk daar eens.”

Ik stond op en keek naar waar hij naartoe wees. Toen zag ik het. Achter de bomen liep het water nog door. Het liep heel ver door.

“Waar komt al dat water vandaan?”

“Waar gaat het naartoe is de vraag.”

Ik keek wat beter en zag dat het water wég stroomde van de oase.

“Maar dat betekent dat het hiér vandaan komt. Hoe is het mogelijk dat er een rivier uit zo een kleine oase kan komen?”

“Deze oase is véél dieper dan je ooit voor mogelijk kan houden. Ze is een levensbron, hele oceanen zijn uit haar geboren!”

“Oceanen? Dat kan niet”.

De man bleef stil en tekende een spiraal in het zand.
"Ga eens een mooie steen zoeken," zei hij.
"Wat voor steen?"
Hij gaf geen antwoord.
Ik zocht langs het water en vond een schelp. "Is een schelp ook goed?"
"Beter."
Ik gaf hem de schelp.
"Kijk goed, Miralh." De man gooide de schelp in het water. De oase was inderdaad heel diep. Ik zag de schelp steeds verder zinken tot die was verdwenen.
"U heeft gelijk. Het is erg diep."
Ik draaide me om en zag dat de man dezelfde schelp weer in zijn hand hield. Ik schrok.
"Hoe kan dat?"
"Sommige dingen zijn zoals ze zijn en anderen zijn niet wat ze lijken."
Ik stond versted en schudde mijn hoofd.
"Wat is eigenlijk uw naam, meneer?"
Mijn naam is Máni. In een hele oude taal betekent dat maan."
"Máni..."
"Waar ga je eigenlijk heen, Miralh?"
Ik zuchtte. "Nergens heen. Ik vlucht."
"Waarvoor?"
Ik zag het brandende dorp weer voor me. "Oorlog, haat...de dood."
"Dan ga je de goede kant op."
"Hoe bedoelt u?"
"Als je daarvoor vlucht ben je dus op weg naar vrede, liefde en leven. Je bent op weg naar de andere kant."
"Ja, zo kun je het ook bekijken. Bent u ergens naartoe op weg?"
Hij lachte. "Ik ben net als jij op weg naar de andere kant. Ik ben op reis naar de Allerhoogste."
"De Allerhoogste? Bedoelt u God?"
"Als jij Hem zo wilt noemen."
"Ik geloof niet in God."
"Wat geloof je dan niet?"
"Dat er een of andere oude man op een wolk zit, die maar een beetje toekijkt."
"Daar geloof ik ook niet in. De Allerhoogste is geen oude man op een wolk."
"Wat is Hij dan wel volgens u?"
Máni tekende een vierkantje in het zand.
"Begrijpt een steen de groei van een plant?"
"Nee, natuurlijk niet."
"Inderdaad, want een steen kan niet groeien."
Hij tekende een kleiner vierkantje boven de ander.
"Begrijpt de plant een dier?"
"Nee."
Weer tekende hij er een vierkantje boven.
"Begrijpt een dier de mens?"
"Wat bedoelt u met begrijpen?"
"Begrijpt het dier dat de mens een verstand heeft en wilskracht?"
"Nee, ik denk het niet."
Hij tekende weer een vierkantje.
"Zoals je ziet, begrijpt een lager wezen nooit het hogere wezen. Hoe kunnen wij dan de Allerhoogste begrijpen?"
Máni veegde zijn tekening uit. Hij pakte een handvol zand en gooide het in de lucht. De wind greep het zand vast en blies het verder de woestijn in. Het was een mooi gezicht.

“De wereld is als een schilderij en de Allerhoogste is de Schilder. Ik weet niet wat hij is, maar door naar Zijn schilderij te kijken kan ik wel zien hoe Hij is.”

“Wat ziet u dan in het schilderij?”

“Kijk om je heen. Wat zie jij?”

“Ik zie zand, water en bomen.”

“Prachtig!” zei Máni.

“Maar dat zegt toch helemaal niets?”

“Kijk beter!”

Ik keek weer om me heen. Hij vulde het kommetje met water.

“Neem eens een slok...wat merk je op?”

“Het water is puur.”

“En kijk eens naar de woestijn. Beschrijf die eens.”

“De woestijn is groot.”

Er liep een kleine kever voorbij.

“Daar, wat kun je zeggen over die kever? Waarom is die kever anders dan het zand?”

“De kever leeft.”

“Prachtig! Het schilderij laat zien dat er puurheid is, grootsheid en leven. Dat zegt toch iets over de Schilder?”

Ik vond het een leuk idee en moest lachen.

“Denkt u echt dat de wereld iets over de Schilder zegt?”

“Kan een schilderij precies zijn, maar de Schilder slordig? Kan een schilderij een meesterwerk zijn, maar de Schilder geen meester?”

Ik bleef stil. Ik had nog nooit op deze manier naar de wereld gekeken.

“Mijn vader was meer van de wetenschap. Hij geloofde niet in een hoger Wezen.”

“Wetenschappers ontdekken elke dag weer hoe briljant dit meesterwerk is! Zij bestuderen het schilderij.”

Ik vond het interessant. Het heelal leek inderdaad een meesterwerk als je het zo bekeek.

“Wat doet u hier eigenlijk?” vroeg ik hem.

“Met jou praten.”

“Maar gaat u hier blijven?”

“Alles beweegt. Het gaat vooruit of achteruit. Niks blijft.”

Ik begreep zijn antwoord voor geen meter en lachte onwennig.

“Niet te diep denken, Miralh! Straks verdrink je nog!”

Máni lachte hard.

“Morgen stap ik in mijn roeiboot en laat ik mij meevoeren in de rivier. Ga je mee?”

Máni was aardig en ik kon wel een vriend gebruiken.

“Ja, graag. Ik ga mee.”

De Rivier van Licht

Pas toen Máni een kommetje water over mijn gezicht had leeggegoten werd ik wakker. Nog half dromend probeerde ik uit te vogelen waar ik was en wie deze man was, die lachend naast me stond.

“Het is tijd.” zei hij.

“Tijd?”

Ik stond op en rekte me uit.

“Waar heb je deze roeiboot eigenlijk vandaan?” vroeg ik hem.

“Die heb ik laten maken in Bekim. Je had de gezichten van de stadswachters moeten zien toen ik de boot de woestijn in sleepte!”

Hij duwde de boot het water in, nam een sprong, kruiste zijn benen en kwam zitten neer. De boot schommelde hevig en dreef steeds verder van de kant af.

“Kom, Miralh. Instappen.”

Ik moest een grote sprong nemen en haalde het maar net. Met één been belandde ik in het water, de ander in de boot. Dit was niet mijn ochtend.

“Heb je goed geslapen?” vroeg Máni.

“Nee, niet echt. Na ons gesprek heb ik nog veel moeten denken.

“Ah, je bent een denker.”

“Ik dacht aan een oude man, met een lange baard, die ik eergisteren heb ontmoet in een ondergrondse stad.”

“Interessant.”

“Ja, de oude man is nog nooit in zijn leven boven de grond geweest. Hij leeft van torren en wormen, drinkt uit de muur en slaapt op mos. Het is er altijd donker. Hij heeft nog nooit het daglicht gezien. En toch vertelde de man mij, vol overtuiging, dat hij wist dat de zon bestond.”

“Mooi, hoor.”

“Ik vind het bijzonder. Hoe kan iemand zo overtuigd zijn van iets dat hij nooit heeft gezien?”

“Blinde mensen zien de zon toch ook niet?” zei Máni.

“Ja, maar zij voelen de echte warmte en kunnen het vragen aan anderen die ze zon wel kunnen zien.”

“Zien en voelen is belangrijk, maar beseffen zegt het meest.”

“Wat bedoel je?”

“Sommige mensen zien iets, maar beseffen niet wat ze zien. Anderen zien niets, maar beseffen wat zij niet zien. Zo is het ook met de Gebieder.”

“De Gebieder? Bedoel je de Allerhoogste?”

“Als jij Hem zo wilt noemen.”

Ik moest lachen en herinnerde me dat hij gisteren precies hetzelfde tegen me zei.

“Maar Máni, waarom ben jij dan zo zeker van het bestaan van die Gebieder? Hoe kan dat?”

Máni plukte aan zijn baard en glimlachte.

“Hoe zou iemand in een woestijn, waar geen druppel water is, toch kunnen weten dat water bestaat?”

“Geen idee.”

“Dorst! Dorst bewijst het bestaan van water.”

Ik wist niet wat ik moest zeggen. Dat zou voor mij niet genoeg zijn.

“En vuur!” riep Máni. “Voor sommige zou vuur het bestaan van water bewijzen. Voor alles is een tegenovergestelde. Zonder nacht kan er geen dag zijn, zonder schaduw geen licht en zonder zwakte geen macht. Almacht.”

“Almacht? Als de Gebieder echt almachtig is, waarom zijn er dan oorlogen? Waarom grijpt Hij niet in?”

“Wij zijn het zelf die oorlog voeren.”

“Ja, maar waarom grijpt Hij niet in?”

“Het leven is een leerschool. Hij grijpt niet in, omdat wij dan onze lessen niet zouden leren.”

“Wat valt er dan te leren?”

“We moeten leren omgaan met onze vrije wil.”

“Onze vrije wil?”

“Ja, onze vrije wil is wat ons mens maakt.”

Opeens kwamen er twee hele dunne mannen voorbij peddelen. Ze zaten samen op een grote waterlelie en gingen krampachtig tegen de stroming van de rivier in. Máni en ik zwaaiden naar ze. Eén van de dunne mannen stond op.

“Stommelingen!” schreeuwde hij. “De zee is deze kant op.”

Ik keek Máni aan. Ik wist al wat hij ging zeggen.

“Ik weet het al, Máni.”

“Wat weet je al?” vroeg hij grijnzend.

“Ik weet al precies wat je gaat zeggen.”

“Wat dan?”

“Je gaat zeggen dat die mannen denken dat de zee die kant op is, ook al zegt de stroming iets anders. En dan ga je zeggen dat het hun eigen vrije keuze is of ze de stroming volgen of niet. Dat maakt hen mens.”

Máni stopte met peddelen en keek me met grote ogen aan.

“Wat is er, Máni?”

“Ik heb honger.”

Máni pakte zijn tas en haalde er een zwarte banaan uit.

“Nee, deze nog niet,” zei hij terwijl hij hem terug in de tas deed.

Ik moest lachen. Hij pakte een stuk brood en deelde het in twee.

“Het leven is dus een leerschool?” zei ik om terug te komen op het onderwerp.

“Ja.”

“Denk je niet dat de Gebieder ons gewoon in de steek heeft gelaten?”

“Nee. Eens in zoveel tijd openbaart Hij zich. Hij stuurt Boodschappers om ons te leiden.”

“Ik weet al wat je gaat zeggen.”

“Wat dan?”

“De Boodschappers leiden ons, net als de stroming. Maar het is aan ons of wij de stroming volgen.”

Máni keek me weer aan met grote ogen.

“Wat is er, Máni? Heb je nu dorst?”

“Nee, ik vind het gewoon een mooi inzicht.”

Máni begon te rollen van het lachen. De boot schommelde mee. Ik moest ook lachen. Niet omdat ik zijn antwoord grappig vond, maar hem. Ik was blij dat ik een kameraad had gevonden.

Het Lied van Heimwee

We stopten bij een grote platte rots. Máni stapte uit de boot en nadat ik was gevolgd trok hij de boot de kant op.

“We moeten stoppen met roeien. Vanavond blijven we bij deze rots.”

Er zat een geluid in zijn stem die ik niet kon plaatsen. Er was iets aan de hand.

“Waarom móeten we stoppen? Heb je iets gezien?”

Máni lachte. “Nee, maar we zijn nu in een bijzonder gebied. Dit is de Maancirkel.”

“Is dit de Maancirkel? Dus recht boven ons cirkelt nu de maan?”

“Ja.”

“Ik probeerde de maan al te zien, maar het was nog te licht.”

“Geen zorgen,” zei Máni. “Het wordt hier snel nacht.”

Ik kon niet geloven dat ik in de Maancirkel was. Mijn moeder vertelde me wel eens over de Maancirkel. Zij was hier samen met opa een keer geweest als kind.

Uit het niets hoorden we ineens een hard gefladder achter ons. Ik keek snel om maar zag niets. Ik keek iets beter en zag iets naar de grond toe dwarrelen. Op momenten leek het licht te geven. Ik stond op en liep er naartoe. Het was een zilverblauwe veer. Ik had nog nooit zoiets gezien. Ik pakte de veer op en liep naar Máni toe.

“Wat jij hebt gevonden is erg bijzonder, Miralh.”

“Komt deze van een vogel?”

“Natuurlijk. Het is toch een veer?”

“Een zilveren vogel?”

“Jazeker.”

“Wat voor een?”

“Een hele speciale soort die nergens anders voorkomt dan hier.”

“Welke dan?”

“De Maanvogel.”

Ik wist niet wat ik moest zeggen. Ik had nog nooit gehoord van de Maanvogel.”

“Ze leven alleen in de Maancirkel. Zodra de nacht begint zullen ze zingen.”

“Waarom leven ze alleen hier?”

“Dichter bij de maan kunnen ze niet komen. Eens kwamen zij daar vandaan, maar ze kunnen niet meer terug. Nu zingen ze elke nacht hun liederen van heimwee.”

Ik keek naar de prachtige veer en voelde hoe zacht die was.

“Wat zielig.”

“Het zijn taaie wezens. Niemand heeft ze ooit kunnen vangen, weinigen hebben ze gezien en zelden vindt iemand een Maanveer.”

“Heb jij wel eens een Maanvogel gezien?”

Máni sloot zijn ogen.

“Ik herinner het me als de dag van gister. Maar het was jaren geleden toen ik nog maar een jongen was zoals jij. En ik weet zeker dat deze, die wij net hoorden, dezelfde was.”

“Hoezo?”

“Er wordt gezegd dat als je eenmaal een Maanvogel hebt gezien, deze jou altijd zal opzoeken als je in de Maancirkel bent.”

In mijn jeugd was ik misschien twee of drie keer echt buiten mijn dorp geweest. Maar ik mocht nooit te ver. Ik wist niet dat de aardplaat zo bijzonder kon zijn.

“We moeten iets verder bij de rivier vandaan gaan. Kom,” zei Máni.

We stonden op en gingen een paar meter verderop zitten.

“Sluit je ogen eens, Miralh.”

Ik sloot mijn ogen.

“Houd ze dicht.”

In een klap werd het donker en helemaal stil. De wind hield op met waaien en ik hoorde ook het water van de rivier niet meer stromen. Toen begonnen de Maanvogels te zingen.

“Zijn dat ze?”

“Ja, houd je ogen dicht en luister goed,” fluisterde Máni.

Ik hoorde dat de Maanvogels overal om mij heen waren. Een paar dichtbij en in de verte hoorde ik ook gezang. Hoe beter ik me concentreerde, hoe meer ik er hoorde. Het waren er wel honderden. Hoewel ze allemaal hun eigen melodie zongen, klonk het als één lied. Zo zongen met elkaar. Het lied van heimwee...

“Open je ogen maar.”

Toen ik mijn ogen opende zag ik iets ongelooflijks. De rivier straalde een zilverblauw licht uit. Ik begreep het niet en voelde mij mond opengaan van verbazing.

“Hoe...kan dat?” vroeg ik.

“De maan,” zei Máni. “Het water van deze rivier is zo zuiver. Het is zo helder dat de duizenden gouden en zilveren brokstukken op de bodem het maanlicht weerkaatsen.”

“Ligt er echt goud op de bodem?” vroeg ik terwijl ik staarde naar de Rivier van Licht.

“Ja, de bodem is beladen met zilver, goud en edelstenen. Wij mensen zijn net als deze rivier. Ook wij zitten vol met edelstenen. Maar deze edelstenen zullen pas te zien zijn als wij ons zelf reinigen. Hoe zuiverder wij zijn, hoe meer edelstenen zichtbaar worden, hoe meer licht wij zullen weerkaatsen.”

“Ik ga even kijken bij het water,” zei ik.

“Ga je gang. Maar raak het water niet aan. ’s Nachts is het gevaarlijk.

Ik stond op en ging wat dichtbij de rivier staan. Ik kon wel huilen van verwondering. Het water was kristalhelder. Het was nacht, maar in de rivier leek het nog dag te zijn. Op de bodem zag ik duidelijk robijnen, smaragden, saffieren, brokken goud en zilver liggen. Zo af en toe zwom er een visje voorbij. Op dat moment voelde ik een intense liefde voor alles. Het liefst wilde ik in het water duiken, alle stenen pakken en ze omhelzen. Ik wilde de rivier leegdrinken van geluk. Ik keek omhoog naar de grote felle maan. Het lied van de Maanvogels leek steeds sterker te worden. Toen kwam er een stem bij. Ik draaide me om. Máni was iets verder de donkere woestijn ingelopen en zat geknield met zijn handen naar de hemel geheven. Hij zong een prachtige melodie die in harmonie was met het lied van de Maanvogels. Het lied van heimwee. Wat ik ervoer was echt een wonder. Ik hoorde, zag en voelde het, maar ik kon het niet geloven. Ik besepte het niet. Ik dacht aan de oude man onder de grond en voelde me blind.

De Edelstenen in de Mens

De volgende ochtend werd ik weer wakker gemaakt door Máni.

“We moeten lopen!”

“Wat?” zei ik met een schorre stem.

“De rivier is van koers veranderd. We moeten de boot weer naar de rivier sjouwen als we door willen varen.”

Ik ging rechtop zitten en zag dat de rivier verdwenen was. Alleen de rots waarnaast we hadden geslapen was er nog. Verder was er alleen zand, kilometers zand.

“Waar is de rivier heen?”

“Weet ik niet. Een deel van de rivier blijft altijd binnen de Maancirkel, maar die is groot.”

“Wat moeten we nu doen?”

“Lopen,” zei Máni lachend.

Ik vond het niet grappig. Ik had dorst en honger.

“Heb je nog iets te eten?”

Máni opende zijn tas en haalde er de zwarte banaan uit.

“Deze kan ik toch niet eten?”

Máni bleef stil.

“Hij is helemaal zwart! Heb je geen normaal voedsel?”

“Dit is niet de plek om voor iets anders te vragen, Miralh.”

“Maar...”

“Eet nou maar.”

Met tegenzin at ik de banaan op.

Máni liep voorop en trok de boot achter zich aan. Ik hield de achterzijde vast. Ik vond het maar niks. De boot was zwaar en de rivier was verdwenen.

“Dit slaat nergens op,” zei ik.

“Wie sleept er nou een boot door de woestijn?”

“Wij.”

“Waar is de River gebleven? Waar zijn alle diamanten en goudstukken?”

“Met de rivier mee.”

“Moeten we ze niet zoeken?”

“Nee, ze zijn niet belangrijk.”

“Niet belangrijk? Gisteren had je het er nog over dat wij ook vol diamanten zitten en dat we ze naar boven moesten halen.”

“Talenten en deugden, Miralh. Niet stenen.”

Ik was geïrriteerd. Ik had weinig geslapen en ik vond het niet leuk dat we als stommelingen met die zware boot door de woestijn dwaalden.

“Wat nou als we de rivier niet vinden?”

“Dan zijn we in ieder geval op weg.”

“En dan hebben we al deze tijd voor niks met de boot gesjouwd?”

“Het kan ook een hut zijn.”

Ik zuchtte.

“Dit slaat gewoon nergens op.”

“De woestijn hoort je niet.”

“Maar jij wel! Je weet niet eens waar we naartoe gaan. Wat heeft het nou voor zin? Waarom is die rivier verdwenen?”

Máni stopte en liet de boot los.

“Waarom stop je?”

“Ik ga een zandkasteel bouwen.”

“Een zandkasteel, waarom?”

Máni gaf geen antwoord en begon te graven en bouwen. Hij was volledig geconcentreerd en zweette uitbundig. Ik bleef verbaasd staan waar ik stond. Het zand was veel te los om iets mee te maken

maar Máni bleef gewoon doorgaan. Na een tijd kwam hij weer overeind. Het zogenaamde kasteel dat hij had gebouwd leek niet eens op een kasteel. Het waren gewoon drie lelijke hopen zand.

“Ben je klaar?” vroeg ik.

“Ben jij klaar?”

“Waarmee?”

“Met klagen.”

“Klagen? Ik vind het gewoon niet leuk dat we in de woestijn lopen met een boot en ik begrijp niet waarom die rivier is verdwenen. Hoe kan dat nou? Waar slaat het op?”

“Miralh, mijn zandkasteel is lelijk, bananen worden zwart, de woestijn is heet, de boot is zwaar, de Rivier van Licht is magisch en klagen helpt niemand. Sommige dingen moet je gewoon accepteren.”

Máni pakte de boot weer vast. We liepen door.

“Ben je nu boos op mij?” vroeg ik hem een beetje beschaamd.

“Natuurlijk niet. Ieder zijn tempo.”

Hoewel het nog vroeg was, was de zon al genadeloos. Het laatste beetje vocht verliet mijn huid en droop als vloeibare jeuk langs mijn gezicht en rug.

Na een veel te lange tijd stopte Máni met lopen.

“Daar!”

Hij wees iets verder de woestijn in. We hadden de rivier gevonden. Snel liepen we door. De boot woog opeens niet meer zo zwaar. Máni keek me lachend aan, rende op het water af, en sprong met kleren en al in de rivier.

“Kom! Het water is heerlijk!”

Ik volgde hem. Het water was koel en verfrissend. Ik had in een lange tijd niet zoveel blijdschap ervaren, opgelucht als ik was. Al zwemmende nam ik grote slokken en met elke slok voelde ik me sterker worden. Máni spetterde lachend water naar mij toe. Hij was net een kind.

Ik bedacht me opeens dat er op de bodem rijkdom voor het oprapen lag. Dat konden we goed gebruiken. Ik dook naar de bodem toe. Het wemelde er van de diamanten en goudstukken. Ik zwom verder naar beneden en graaide zoveel goud en diamanten bij elkaar als ik kon. Ik stopte alles in mijn shirt en ook mijn zakken stopte ik vol. Ik was dolblij. Tot ik weer naar boven probeerde te gaan.

Het lukte niet. Met al mijn kracht probeerde ik mij af te zetten van de bodem, maar het had geen zin. Ik kwam niet los van de bodem. Ik begreep het niet. Ik probeerde te zien of ik ergens aan vast bleef haken, maar dat was niet zo. Mijn adem begon op te raken. Het goud was te zwaar! Haastig leegde ik mijn shirt. Nog steeds kon ik niet naar boven. Mijn hart begon steeds harder te kloppen en mijn longen deden pijn. Ik leegde snel mijn zakken. Pas toen ik alles weer had losgelaten kon ik naar het oppervlak vluchten. Een grote hap lucht vulde mijn longen. Higgend zwom ik naar de kant waar Máni op het zand lag te drogen.

“Máni!”

Máni bleef stil liggen. Ik klom de kant op.

“Máni, ik...”

“Hebzucht is als drijfzand en doet de mens zinken in de schaduw. Ik wil er niet van weten.”

“Maar het was heel vreemd. Ik kon niet eens één korreltje goud naar boven tillen.”

Ik wist dat hij teleurgesteld was in mij.

Ineens ging hij rechtop zitten. Zijn baard druppelde. Hij stond op en dook de rivier in. Na een tijdje kwam hij weer boven water. Met enige moeite klom hij de waterkant op met zijn shirt vol edelstenen en goudstukken. Ik stond versteld.

“Hoe is het mogelijk? Wat voor kracht bezit jij, die ik niet bezit?”

“De kracht om het terug te gooien.”

Máni draaide zich om en leegde zijn shirt in de rivier. Toen keek hij me aan met een doordringende blik.

“Het is niet dat we niets mogen bezitten. We mogen zelfs álles bezitten. Zolang het ons maar niet bezit.”

Máni rekte zich uit en duwde de boot het water weer in.

“Laten we gaan. Het is tijd.”

Toen we eenmaal in de boot zaten en weer op weg waren voelde ik een droefheid over mij heen komen. Ik kon er niet tegen dat ik niet wist waar we naartoe gingen. Mijn vader had ooit besloten dat ik zijn pennenwinkel zou overnemen. Maar die was er niet meer.

“Wat is er met je, Miralh?”

“Ik weet gewoon niet waar ik mee bezig ben of waar ik heen ga. Soms lijkt het leven zonder reden. Gewoon leeg.”

Máni roeide rustig door.

“Ik wil het niet, maar ik denk soms echt dat het leven zinloos is.”

Máni reageerde weer niet.

“Is er eigenlijk wel meer?”

“Kijk om je heen en bepaal dat maar voor jezelf,” zei Máni.

Ik keek om me heen. Lucht, de zon, zand...Ik schudde mijn hoofd.

“Nee, er is niks.”

“Nou, vraag antwoord toch? Er is niks.”

Dat had ik niet verwacht. Ik hoopte eigenlijk dat Máni iets anders zou zeggen.

“Maar dat geloof jij toch niet?” vroeg ik.

“Jij denkt toch wel dat er meer is?”

“Nee, er is niks. Ik vaar nu voor niks naar de zee en daar ga ik zielig op het strand liggen tot de golven mij meenemen naar de bodem. En weet je wat ik daar ga vinden?”

“Nee?” vroeg ik hoopvol.

“Niks.”

Ik kon er niet tegen dat hij zo deed.

“Jawel! Er is wel wat! Waarom neem je me in de maling?”

“Je neemt jezelf in de maling, Miralh. Wat wil je dat ik zeg?”

“Ik wil dat je zegt dat er meer is, dat ik beter moet kijken, en dat als ik heel goed kijk ik méér zie dan alleen zand en lucht! Een reden, een doel...meer dan alleen toeval.”

“Goed. Kijk eens om je heen. Als je nou eens héél goed kijkt dan zie je meer dan alleen maar zand en lucht. Je ziet een reden, een doel...er is meer dan alleen toeval.”

Weer keek ik om me heen.

“Kijk eens in het water,” zei Máni.

Ik boog over de rand van de boot en keek in het water.

“Wat zie je?”

“Ik zie water.”

“Wat zie je in het water?”

“Niks...mezelf.”

“Kijk dieper.”

“Ik weet niet wat je bedoelt.”

“De wereld is een schilderij, weet je nog? Overal zie je penseelstreken van de Schilder.”

Ik probeerde nog beter te kijken.

“Miralh, je moet inderdaad goed kijken. Maar pas als je naar de wereld kijkt met je innerlijke ogen, kun je beseffen.”

“Hoe dan?”

Máni stopte met roeien.

“Zie je hoe die boom daar groeit naar de zon?”

“Ja.”

“Dat is liefde, Miralh.”

“En zie je hoe de zon zijn licht schijnt op de wereld. Hoe hij de boom voedt en naar zich toe trekt? Dat is liefde. En kijk eens hoe de River naar de zee toe stroomt.”

“Dat is ook liefde,” zei ik.

“En als een moederkameel haar kleintje melk voedt?”

“Ook liefde.”

Ik werd er helemaal stil van.

“Dat zijn allemaal tekens. Je moet gewoon goed kijken, met je innerlijke ogen.”

Ik keek weer naar mezelf in het water.

“Wat zit er dan in mij?”

“Ah, dat is de vraag! Wat denk jij?”

“In mij zit...”

“Ja?”

“Liefde?”

“Natuurlijk, en wat nog meer?”

“Ik weet het niet.”

“Alles, Miralh! Liefde, gulheid, kennis, talenten. Dat zijn de edelstenen die in ons verborgen zitten!

We moeten ons alleen reinigen om ze naar boven te halen.”

“Hoe dan?”

“Door stil te zijn.”

“En dan?”

“En dan praten we verder.”

Máni stopte met roeien en stond op.

“Kijk Miralh.” Hij wees naar een aantal bergen.

“Gaan we de bergen in?”

“Achter die bergen ligt de Vallei van de Vrienden, daar regeert de oudste koning ter wereld genaamd Malietoa Tanumafili II.”

“Gaan we daarheen?”

“Nieuwsgierig?”

“Ja.”

“Dan gaan we daarheen.”

De Schaduwtrekkers

Onder aan de voet van een van de bergen gingen we aan wal.

“We komen hier niet meer terug, Miralh.”

“Laat je de boot gewoon achter?”

“Wil je hem soms de berg op dragen?”

Máni lachte hard. Ik bleef stil.

“Dat dacht ik ook,” zei Máni. “Nu moeten we opschieten want als het donker is zijn we hier geen partij voor de Schaduwtrekkers.”

Ik had nog nooit gehoord van de Schaduwtrekkers.

“Wat zijn dat, Máni?”

“Duistere wezens.”

Hij pakte zijn tas en we begonnen bergopwaarts te lopen. Ik had altijd al een fascinatie gehad voor bergen. Vanaf het dakterras kon ik vroeger urenlang staren naar de vulkanen in de verte. Ik wilde er graag heen maar het mocht niet van mijn vader. Hij vond het te gevaarlijk omdat er misschien Khalanezen zouden zijn. Het dorp was genoeg voor mij, vond hij.

“Máni, dit is de eerste keer dat ik een berg beklim.”

“Leuk voor je.”

“Ik vraag me af hoe de wereldplaat er zal zien van boven!”

De berg was kaal en de rotsen waren grijs en puntig. Zo stijl was de berg niet, dus we hoefden onze handen niet te gebruiken. Iets verder naar rechts hoorde ik gezang. Ik bleef staan om te luisteren. Het deed me denken aan de Maanvogels. Alleen zongen ze iets trager. Ik wilde er naartoe lopen.

“Laat je niet verleiden door dat gezang. Het zijn geen echte vogels.”

Alsof ik wakker schrok van een dagdroom keek ik om.

“Wat zijn het dan?”

Máni was alweer aan het lopen. Ik volgde hem snel. Hoe hoger we kwamen, hoe kouder het werd. Strepen van mist zweefden voorbij. Soms was de mist zo dik dat ik stil moest staan omdat ik niets kon zien. Op een gegeven moment duurde het wel erg lang. Ik kon geen hand voor mijn ogen zien en riep Máni.

“Wacht op mij!”

Ik hoorde geen reactie en riep nog eens.

“Máni, wacht op mij!”

Boven me hoorde ik wat stenen rollen. Ik vermoedde dat hij me had gehoord en terug kwam.

“Hier ben ik!”

Langzaam maar zeker verdween de mist weer. Máni kwam inderdaad mijn kant op. Toen hij eenmaal bij me was opende hij zijn tas. Hij haalde er een dikke trui uit en gaf die aan me. Ineens zag ik achter Máni, veel hoger de berg op, nog iemand lopen.

“Ik dacht dat we alleen waren,” zei ik tegen Máni. “Maar daar is nog iemand aan het klimmen.”

Het viel me op dat hij net als Máni een tulband droeg. En hij bewoog zich hetzelfde als Máni. Op dat moment stopte de man met klimmen. Hij draaide zich om en keek mijn kant op.

“Wie is dat toch?”

Máni reageerde niet. Hij had een vreemde blik in zijn ogen. Ik probeerde de trui aan te doen die hij me had gegeven, maar stak per ongeluk mijn hoofd in de mouw. Het duurde even voordat ik het door had. Toen ik de trui eindelijk aan had, was Máni weg. Alleen de vreemde man verderop stond er nog. Hij gebaarde naar me. Ik begreep er niets van. Hij leek precies op Máni, maar dat was onmogelijk. Máni was net nog bij mij. Ik draaide me om en zag een klein jongetje staan. De jongen had dezelfde glazige blik als Máni net ook al had.

“Wat is er, jongetje?”

Hij opende zijn hand en liet me iets glinsterends zien. Het was een gouden amulet. Er kwam een vreemd gevoel in mij op. Iets was hier niet juist. Ik voelde een tinteling in mijn achterhoofd en begon duizelig te worden.

“Sorry,” zei ik. “Ik moet gaan.”

Ik draaide me om en liep weg. Het jongetje begon te huilen. Ik keek om en zag hem naar iets zoeken. Hij was zijn amulet verloren en leek echt verdrietig. Ik liep terug om hem te helpen.

“Wat doe je hier toch?” vroeg ik hem terwijl ik druk met hem mee zocht.

Het jongetje snikte.

Tussen twee stenen zag ik iets glinsteren liggen. Ik duwde ze opzij en pakte de amulet. Het was prachtig. Ik wilde het eigenlijk houden. Ik keek op naar het jongetje. Met een kille blik keek hij me aan. Ik schrok ervan. Achter me hoorde ik gelach en toen ik omkeek zag ik drie precies dezelfde jongetjes staan. Ik wilde opstaan en wegrennen, maar het lukte niet! Ik voelde mijn lichaam slap worden. De duizeligheid werd steeds erger tot ik niet meer wist of ik wakker was of sliep. De jongetjes liepen op mij af, maar hun manier van lopen was zo onnatuurlijk. Het leek wel alsof ze zweefden. Alles werd donker. Ik hoorde mezelf ademen, maar had niet het gevoel dat ik het was. Opeens begonnen ze te schreeuwen. Uit het niets voelde ik een hand mijn arm beetpakken die hard aan mij trok. Het leek alsof ik uit een dikke mistbank terug mijn lichaam in werd getrokken. Alles werd weer licht en ik keek recht in de ogen van Máni.

“Zie je mij, Miralh?”

“Ja.”

Máni had zijn natuurlijke blik weer terug.

“Wat is er gebeurd?” vroeg ik.

“De Schaduwtrekkers hadden je te pakken.”

“Maar ik zag een klein jongetje. Hij had hulp nodig.”

“Dat was geen jongetje, dat was een Schaduwtrekker.”

Ik wilde Máni vragen waarom hij weg was gelopen terwijl ik de trui probeerde aan te trekken. Maar ik zag dat ik helemaal geen trui droeg.

“Heb je mij een trui gegeven?”

“Nee. Ik heb geen trui.”

Er ging een rilling door me heen.

“Wat zijn die Schaduwtrekkers? Wat willen ze?”

“Schaduwtrekkers zijn wezens van de donkere kant. Op deze berg komen ze veel voor.”

“Maar wat willen ze?”

“Ze willen ons de schaduw in trekken. Ze werken samen met ons ego.”

“Hoe bedoel je?” vroeg ik terwijl we weer begonnen met lopen.

“Ons ego is de stem in ons hoofd die ons ook de schaduw in wil trekken. Hij zorgt ervoor dat we jaloers worden, of hebberig. Het ego kan alleen leven in de schaduw en daarom houdt hij niet van het licht. Zodra je licht schijnt op de schaduw verdwijnt die.”

Máni keek om zich heen.

“We moeten opschieten, Miralh. Het wordt elk moment donker.”

“Máni, als de wereld een soort weerspiegeling is van de Allerhoogste, Zijn schilderij, waar plaats je dan slechtheid? Denk je dat de Allerhoogste ook slecht kan zijn, of wel eens iemand haat?”

“Slechtheid bestaat niet.”

“Natuurlijk wel,” zei ik. “Dat is toch duidelijk?”

“Is dat zo?”

“Ja.”

“Ik zie het anders.”

“Hoe zie jij het dan?” vroeg ik.

“Slechtheid is het alleen maar het ontbreken van goed.”

“Leg eens uit...”

“Als ik mijn hand voor een lamp houd, verschijnt er op de muur een schaduw. Dat is niet omdat er echt een schaduw verschijnt, maar omdat het licht verdwijnt. Donker is dus het ontbreken van licht.”

Máni stopte met lopen.

“Zwart is het ontbreken van kleur. Nacht komt pas als de zon weg is. De beker is pas leeg als er niets meer in zit. En iets is pas slecht als het niet goed is. Stilte is het ontbreken van geluid. Wij hebben deze verschillen nodig.”

“Waarom?”

“Zonder nacht kunnen wij niet weten of het dag is. Zonder klein zien wij niet wat groot is. Zonder slecht zien wij niet wat goed is.”

“Maar je kunt toch niet zeggen dat de schaduw niet bestaat? We zien toch allemaal van wel?”

“Nee, je ziet dat er geen licht is. En omdat er geen licht is, zien we een donkere vlek. Die noemen wij de schaduw.”

“En haat dan?”

“Dat is het ontbreken van liefde.”

“Ik begrijp jouw idee,” zei ik.

“Dus om jouw vraag te beantwoorden. De Allerhoogste is nooit slecht en haat niet, omdat Hij altijd compleet is. Bij de Allerhoogste ontbreekt er niets.”

Nog net voor zonsondergang bereikten we de top van de berg. Ik was nog nooit zo hoog geweest en kreeg er tranen van in mijn ogen. Ik keek uit over de woestijn waar geen eind aan leek te komen. Ik zag de rivier, waarin we gevaren hadden, in de verte verdwijnen. Bekim kon ik al niet meer zien.

Ik draaide me om. Een frisse wind ontmoette mijn gezicht en stroomde mijn longen binnen. Het voelde alsof mijn lichaam helemaal werd vernieuwd. Ik hief mijn handen in de lucht en schreeuwde het uit. Máni kwam naast me staan, hief ook zijn handen en schreeuwde mee. Daarna schoten we beiden in de lach.

“De zon gaat bijna onder. Laten we takken en bladeren verzamelen en ze neerleggen in die grot daar.”

Máni wees naar een stapel grote rotsen.

“Gaan we daar onder slapen?”

“Het is daar prima, Miralh. Die grote rotsen waaien niet zomaar om.”

De grot was erg klein en vochtig. Toen we er takken en bladeren in hadden gelegd, zag het er al beter uit. Deze kant van de berg was niet zo kaal als de andere. Het rook er naar lavendel en rozemarijn. Ik keek naar de vallei. Die was zanderig en werd bedekt door een tapijt van witte huizen.

“Dit is de Vallei van de Vrienden,” vertelde Máni.

Hij klopte me op mijn rug.

“Blijf nog maar even genieten van het uitzicht.”

Máni liep een stukje terug de berg op en ging daar zitten. Ik hoorde hem zachtjes zingen. Hij was aan het bidden. Ik vroeg me af wat hij zei, maar ik kon hem niet verstaan. Ik bedacht me dat hij misschien in een andere taal sprak. Misschien wel een geheime taal.

Na een tijdje kwam hij terug lopen. Hij zag er voldaan uit.

Hij kroop de grot in.

“Ik ga slapen. Welterusten.”

“Welterusten, Máni.”

Ik bleef nog even zitten en staaarde naar de sterrenhemel. Ik dacht na over hoe klein ik was vergeleken met het heelal en bedacht hoe bijzonder het was dat ik leefde. De sterren deden me denken aan de Rivier van Licht. Zij waren de edelstenen van de ruimte. Zonder de sterren zou het heelal donker zijn en eigenlijk waardeloos.

Misschien is dat wel wat Máni bedoelt, bedacht ik me. Alles vertelt een verhaal. De sterren, de maan, de zon, de wolken, de bergen, de rivier, het zand en ik. Elk ding vertelt iets over de Schilder. Ik vroeg me af wanneer het heelal begon met bestaan. Vanaf wanneer bestond er muziek? Vanaf wanneer bestond er licht? Sommige mensen zeggen dat het heelal is ontstaan door een oerknal en dat er daarvoor helemaal niets was. Ik denk dat alles er altijd al was. Licht bestaat altijd al, maar het scheen nog niet. Geluid bestaat altijd al, maar het klonk nog niet. Het idee bestaat altijd al, maar het schilderij was nog niet op het doek gezet.

De Vlucht van de Trotse Regendruppel

“Máni?”

Hij had de grot al verlaten. Voorzichtig kroop ik eruit. Máni kwam al naar boven gelopen.

“Ah, nu is de hele wereldplaat wakker! Laten we gaan.”

Ik was nog zwakjes in mijn benen. Ik had niet al te lang geslapen.

“Ben je al lang wakker?” vroeg ik.

“Ik stond op met de zon.”

“Was je weer aan het zingen?”

Máni lachte. “Ja, ik was weer aan het bidden.”

“Hoe is dat?”

Máni plukt aan zijn baard.

“Het is fijn, zoals het fijn is om te praten met een geliefde.”

“Maar waarom doe je het?”

“Waarom eet je?”

“Waarom eet ik? Nou, om in leven te blijven. Om te groeien.”

“Daarom bid ik. Het is als voedsel voor mijn ziel.”

“Maar hoe gaat dat dan?”

“Iedereen heeft zo zijn eigen manier.”

“Ik hoor je altijd zingen.”

“Ja, ik zing inderdaad naar de Almogende.”

Ik moest lachen. Elke keer noemde hij de Allerhoogste weer anders.”

“Maar,” zei Máni, “dat is de vorm. Uiteindelijk bid je met jouw hart.”

Ik vond het interessant klinken. Ik had wel eens heel hard gehoopt op nieuwe schoenen en vroeg me af of dat hetzelfde was.

“Waar bid je dan voor?”

“Soms om te groeien, of om sterker te worden. Soms om beter te worden. Je kunt bidden voor een geliefde of voor vrede. Je kunt ook gewoon je dankbaarheid uiten.”

“Dan denk ik dat ik gister heb gebeden, Máni.”

“Oh ja?”

“Ik was gister naar de sterren aan het kijken. En ik was zo blij. Ik was dankbaar dat er zo een wonderlijke wereld bestond, dat de sterren zo mooi waren en dat ik leefde.”

Terwijl ik het erover had kwam hetzelfde gevoel weer in mij op. Zo een diep gevoel van dank en geluk.

“Ik voel me vreemd,” zei ik.

“Wat voel je dan?”

“Er is meer,” zei ik tegen Máni. “Gisteren had ik voor het eerst echt het gevoel dat ik niet alleen was. Ook al was ik dat wel. Ik keek naar de sterren en ik voelde me anders dan normaal. Ik had niet alleen het gevoel dat ik leefde, maar ook dat de berg leefde en de sterren en de struiken die ritselden in de wind. En eventjes had ik het gevoel dat de Schilder naar mij keek.”

“Geweldig!”

“Ik weet niet of dat zo geweldig is.”

“Er is een poort open gegaan, Miralh, en daarachter ligt een nieuwe wereld. Misschien maakt het je bang, maar het is de zegening van de mens.”

“Wat is de zegening van de mens?”

“De mensen zijn ontdekkers! En met elke ontdekking wordt onze wereld groter en wij kleiner!”

“Kleiner? Dat wil ik helemaal niet. Ik wil juist groeien.”

“Dat doe je ook. Waar ben je bang voor, Miralh?”

“Dat weet ik niet. Ik wil niet onbelangrijk zijn.”

Máni lachte.

“Ik begrijp het. Ken je het verhaal van de trotse regendruppel?”

“Nee.”

“Op een dag, hoog in de lucht, wrikte een druppel zich los van een wolk en dook hij trots op de aarde af. Hij was een arrogante regendruppel. Hij wist namelijk dat hij van water was. En niemand kan zonder water. Hij voelde zich bijzonder. Toen hij halverwege was zag hij opeens een reusachtige oceaan onder zich. De regendruppel schrok. En hij riep, “Als dat bestaat, wat ben ik dan nog?” Toen de grote oceaan deze kreet van nederigheid hoorde, trok hij de kleine druppel naar zich toe, en maakte hem de metgezel van de parel.”

Ik wist dat ik die regendruppel was, maar ik begreep nog niet helemaal wat het betekende.

“Wij groeien van trots naar nederigheid, van arrogantie naar bescheidenheid. Niet andersom.”

Ik begreep het.

We waren al bijna beneden. Mijn maag knorde van de honger.

“Heb je nog iets te eten, Máni?”

Hij graaide in zijn tas en haalde een wit doekje tevoorschijn. Hij vouwde het doekje open, er zat een klein zwart kluitje in.

“Hier.”

Ik pakte het aan en zag dat het een rozijn was.

“Eén rozijn? Heb je niet meer?”

“Nee, ik heb altijd één rozijn bij me voor noodgevallen.”

Ik wist niet hoe ik hierop moest reageren. Het was belachelijk.

“Waarom maar één? Waarom heb je niet meer rozijnen?”

“Als je hem niet wilt, geef hem dan maar weer terug.”

“Nee, ik wil hem wel.”

Snel stopte ik de rozijn in mijn mond. Hij was hard en zuur. Mijn gezicht vertrok erbij.

“Hij is helemaal niet lekker. Waarom heb je nooit normaal eten bij je? Eerst die zwarte banaan en dan deze zure rozijn!”

Máni keek me aan, draaide zich om, en liep toen weer terug de berg op.

“Waar ga je heen?” vroeg ik.

“Ik ga terug naar de woestijn en daar ga ik een zandkasteel bouwen!”

“Nee! Máni, sorry. Ik ben klaar. Ik zal niet meer klagen.”

Máni kwam lachend terug. “Je leert snel.”

“Ja, maar je moet toegeven dat één rozijn meenemen niet echt zin heeft.”

“Die ene rozijn heeft jou anders wel iets geleerd.”

Dat is waar, dacht ik. Ik lachte. Ik dacht terug aan de arme vrouw die ik had ontmoet in Bekim. Ik hoorde haar al zeggen dat er soms nou eenmaal niet meer in het leven zat dan een rozijn.

De Vallei van de Vrienden

“Het koninkrijk van Malietoa Tanumafili II is niet groot en er wonen niet veel mensen, maar de mensen die er wonen mogen zichzelf gelukkig prijzen,” vertelde Máni.

We waren de stad nog niet in toen een aantal mensen ons tegemoet kwam lopen. Twee grote mannen, nogal dik, en een vrouw.

“Wusa! Welkom in de stad, vrienden!” zei een van de mannen. “Wat brengt jullie in deze valleï?”

“Wij komen een vriend bezoeken,” antwoordde Máni.

“Grandioos! Deze valleï zit vol vrienden! Welkom!”

De mannen schudden ons de hand.

“Dank u zeer,” zei Máni.

“Wusa, mijn naam is Jamura,” zei de vrouw. “Mag ik jullie verwelkomen in de valleï met een kop lavendel thee?”

“Graag mevrouw,” antwoordde Máni. “Kom, Miralh.”

De vrouw woonde aan de rand van de stad. Alle huizen waren er wit en de straten waren zanderig. Haar huis was erg schoon. Alles was netjes opgeruimd. De dieprode tegels waren vlekkeloos en omdat de ramen allemaal open stonden waaide er een frisse wind door de huiskamer.

“Gaat u zitten. Mijn dochter zal jullie zo komen begroeten.”

De vrouw verdween de keuken in.

“Wat een fijn huis,” fluisterde ik tegen Máni. “Zo schoon.”

Máni knikte.

Na een tijdje kwam de vrouw weer terug met de thee. Haar dochter kwam ook de kamer binnen. Ze was prachtig. Inktzwarte gekrulde haren liepen tot het midden van haar rug. Ze had een witte simpele jurk aan met een zwart touw om haar middel. Haar huid was lichtbruin en ze had een stralende blik. Ze had zulke mooie ogen. Zo puur, alsof ze nog nooit iets slechts hadden gezien. Ze keek me vluchtig aan en in een klap viel ik in een put van verlangen en waanzin. Mijn hart klopte snel.

Het meisje liep rustig op Máni af en gaf hem een hand.

“Wusa, mijn naam is Sina.”

Haar stem was zo zacht en helder. Ik had nooit durven dromen dat er zo een lieve stem bestond. Deze ene zin, die zij had gesproken, zou voor altijd in mijn doorgalmen. Van elke letter zou ik houden alsof die mijn laatste adem was. En dan nog haar naam, Sina. Ik kon me geen mooiere naam voorstellen.

“Wusa, ik ben Sina.” Ze reikte mij haar hand.

Er schoot een rilling van angst door mijn lijf. Wat zou er gebeuren als ik haar aanraakte?

Máni tikte me op mijn been waarop ik mijn hand nerveus aan die van haar verbond. Ze glimlachte naar me.

“En hoe heet jij?” vroeg ze mij.

Hoe heet ik? Hoe héét ik? Ik wist het echt niet meer.

Máni redde me. “Deze spraakzame jongen heet Miralh.”

Het meisje moest lachen. “Je mag weer loslaten hoor,” zei ze.

Loslaten? Ik wil niet loslaten. Ik kan helemaal niet loslaten, bedacht ik me. Ze trok haar hand terug.

“Leuk jullie te ontmoeten,” zei ze.

Ik voelde nog steeds de warmte van haar hand in die van mij. Ik besloot mijn hand nooit meer te wassen en andere mensen voor de rest van mijn leven mijn andere aan te bieden. Ik wilde deze hand wikkelen in de duurste zijde en die voor altijd opslaan in een kluis.

Het meisje verliet de huiskamer. Ik voelde me gelijk leeg en verlaten. Ik miste haar nu al.

“Uw dochter,” zei ik tegen haar moeder.

De vrouw keek me glimlachend aan.

“Uw dochter,” zei ik weer.

Ik wilde zeggen dat haar dochter het mooiste meisje op de gehele aardplaat was. En dat ze als een engel was. Ik wilde zeggen dat ik voor eeuwig bij het meisje wilde zijn.

“Lief is ze hé?” zei de vrouw.
Ik kon geen antwoord geven en knikte.
“Moet je niet eens aan jouw thee beginnen voordat die koud wordt?” vroeg ze.
“Ja, natuurlijk. Uw huis is mooi, mooi, mooi, heel mooi en schoon.”
Mijn verstand was als water in het zand verdwenen. Ik kon alleen nog maar aan Sina denken.
Na de thee liepen Máni en ik verder de stad in.
“We slapen vanavond bij een goede vriend van mij. Hij woont een eindje hier vandaan.”
Het was rustig op straat. De zon stond laag en zorgde voor een rode gloed. Mijn hart was weer rustiger gaan kloppen. Maar niks was meer hetzelfde nu ik wist dat zij bestond.
We stopten met lopen voor een witte poort met gouden versieringen waarachter zich een groot huis bevond. Twee wachters groetten Máni vriendelijk en openden de poort.
Overall in de tuin waren bloemen. De zoete geur van de rozen bracht me tot rust. Vogeltjes waren druk aan het fluiten. Ze klonken net zo verliefd als ik.
De voordeur van het huis ging open, en er kwam een oude man met een wandelstok naar buiten.
“Wusa, welkom! Welkom en Wusa!” zong hij.
Máni en de man leken elkaar goed te kennen. Ze omhelsden elkaar en daarna stelde Máni me aan hem voor.
“Dit hier is Miralh, een jongen op zoek naar vrede, liefde en leven.”
“Mooi! Hij zal het zeker vinden. Dat zie ik zo!”
Máni lachte hard. “Ja, dat zie je zo!”
“Welkom, Miralh. Mijn naam is Malietoa Tanumafili.”
Ik schrok.
“Bent u een koning?”
“Jazeker. Ik regeer deze vallei.”
Ik had nooit verwacht dat Máni mensen kende met zo een hoge status. Ik wist me geen houding te geven en boog snel naar de koning.
“Hecht maar niet te veel waarde aan het feit dat ik een koning ben,” zei hij geruststellend. “Ik ben ook maar een oude sok!”
De koning lachte luidruchtig. Ook Máni viel haast om van het lachen.
“Nog altijd zo jong, Malietoa!” schreeuwde Máni.
“Ja, en jij nog altijd zo oud! Je bent een stok, Máni, een oude kromme stok!”
Het viel me op dat de koning helemaal niet zo koninklijk gekleed was. Hij droeg een simpel dieproud gewaad, had geen gouden kroon en geen sieraden. Hij klopte hartelijk op mijn schouder en leidde ons verder de tuin in.
“Het is mij een waar genoegen jullie te ontvangen,” zei de koning. “Vanavond zullen wij samen eten en spreken over de goede tijden en het avontuur dat ons leven is! Als jullie het niet erg vinden moet ik zelf nog het een ander doen. Ik ben immers een voltijd werknemer van het volk. Geniet van de zonsondergang en kom dan naar binnen.”
De koning verliet de tuin fluitend. Máni en ik gingen op een bankje zitten.
Ik hield nu al van deze vallei. Hier wilde ik blijven. En met Sina wilde ik voor altijd samen zijn. Ik fantaseerde over hoe ik dapper op haar af zou stappen en haar de hand zou vragen. Natuurlijk zou ze ja zeggen, want zij voelde hetzelfde als ik. Dat wist ik zeker. We zouden een huis kopen midden in de stad. En Máni zou naast ons wonen. Of in ieder geval in de buurt. Het zou beter zijn als Sina en ik op de berg zouden wonen. Dan hadden we meer tijd alleen. Zij zal daar in de tuin werken en ik in de stad. Ja, dat is hoe het moet zijn. Ik voelde me blij. Hier zou alles weer goed komen.
“Máni, voel jij je hier ook zo thuis?”
“Ik voel mij overal thuis.”
“Echt waar?”
“Ja, thuis heeft niets te maken met een plaats. Laten we naar binnen gaan.”

Het Verblif bij de Koning

“Ik ben al bijna een eeuw op deze aardplaat en heb veel gezien, maar nog steeds heb ik het gevoel dat ik tijd tekort kom,” zei de koning lachend terwijl hij de eetkamer binnen liep. Hij ging zitten en meteen kwamen er twee lakeien binnen met grote dienbladen.

“Wat schaft de pot vandaag, beste kameraden met de grote bladen?” vroeg de koning.

“Uwer Majesteit, vandaag serveren wij gegrilde kip met amandelen, rozijnen en appels uit Albir. Daarbij serveren wij zoete aardappels, gekruid met saffraan. Natuurlijk staat er dillerijst op het menu en deze zou niet compleet zijn zonder een zachte aubergine saus.”

“Jullie doen voortreffelijk werk! Grandioos! Geef chef Castekat mijn complimenten.”

Het eten smaakte zalig. Ik had lang niet zó lekker gegeten. Wie had dat gedacht? Ik aan tafel met een koning.

“Miralh is de naam, toch?”

“Ja.”

De koning pakte zijn lepel op en staaarde er een tijdje naar. Hij lachte.

“Weet je wat de betekenis is van jouw naam?” vroeg hij.

“Mijn moeder heeft mij alleen verteld dat mijn opa op het idee was gekomen om mij zo te noemen. Ik weet niet wat Miralh betekent.”

Hij tuurde nog een tijdje naar zijn lepel.

“Weet u dan wat het betekent?”

“Miralh betekent spiegel.” De koning keek me aan. “En dat is precies wat we zijn. Spiegels.”

Ik had me eigenlijk nooit afgevraagd wat de betekenis was van mijn naam.

“Het is zaak dat wij zuivere spiegels worden. Allen dan zullen wij kunnen schijnen als de zon!” zei de Koning.

“Bent u echt al honderd jaar oud, Malietoa?” vroeg ik.

“Ja, zo oud ben ik.”

“Maar u bent nog zo levendig,” zei ik verwonderd.

De koning lachte.

“Nou, mijn lichaam mag dan wel oud zijn maar mijn geest is nog jong als een pas geboren kameel! De geest wordt nooit aangetast! Hoe ziek of oud het lichaam ook is.”

“Wat verstaat u onder geest, majesteit?”

“Ah, een zoeker! Máni was net als jij. Ook zo een doorvrager!”

De koning pakte vlug zijn wandelstok en porde Máni een aantal keer uitdagend in zijn zij. Máni schoof snel naar achter. De koning gierde van het lachen.

“Wat versta ik onder een geest?” De koning stopte met lachen en keek me serieus aan.

“Dat is niet zo gemakkelijk uit te leggen.”

Hij nam een slok water, plukte aan zijn wenkbrauw, krabde zijn kin en stak toen zijn tong uit. Weer lachte hij uitbundig. Hij was niet te stoppen.

“Als het lichaam een paard is, is de geest de ruiter. Wanneer het paard sterft leeft de ruiter door...”

Dat vond ik een mooie gedachte.

“Nee, ik heb een betere,” zei de koning. “Als dit leven een zee is, is het lichaam de boot. Wanneer wij de kust bereiken moeten wij te voet verder...We zijn altijd op reis! Voor eeuwig!”

Eeuwig vond ik fijn klinken. Ik was altijd bang geweest voor de dood. Bang dat ik zou verdwijnen.

“De mens is een wezen van de eeuwigheid die leeft in het oneindige,” zei Máni.

“Wat zei je, Máni?” vroeg de koning.

“De mens is een wezen van de eeuwigheid...”

“De mens is een wezen, ja, van de eeuwigheid...” herhaalde de koning.

“Die leeft in het oneindige.”

“Aha.” De koning begon weer te lachen.

“Let maar niet te veel op hem, Miralh. Máni is soms een beetje gek!”

De koning pakte zijn wandelstok en probeerde Máni weer te porren, maar Máni was al buiten zijn bereik geschoven.

“Je bent een stok, Máni! Een stok!” riep de koning.

“Geloof het of niet,” vervolgde de koning, “maar ik verheug me op mijn stervensdag!”

De koning balde zijn vuist.

“Wanneer mijn lichaam overleden is, en ik alleen nog maar geest ben, kan ik eindelijk weer de bergen in en het heelal verkennen! Geen honger, geen slaap, geen dorst, geen tijd en geen ruimte!”

“Geen tijd en ruimte?”

“Natuurlijk niet. Dat zijn allemaal lichamelijke dingen. In de geestelijke wereld zijn we daar vrij van.”

De koning stond op.

“Helaas ben ik nu nog beperkt aan dit oude omhulsel. Ik moet slapen, maar op het plein is het erg gezellig nu. Er wordt muziek gemaakt en gedanst. Misschien hebben jullie zin om daar heen te gaan.”

Hij verliet de kamer.

“Máni, ben jij bang voor de dood?”

“Nee.”

“Wat is er volgens jou dan na de dood?”

“Dat is hetzelfde als aan een baby vragen wat er na de baarmoeder komt. Dat kunnen we niet weten.”

“Denk je dat het leven dan echt zo anders is?”

“Ja. Ik denk dat de volgende wereld duizendmaal mooier is dan deze wereld. Dit leven is volgens mij bedoeld om ons voor te bereiden op die volgende wereld. We zijn hier de gereedschappen aan het verzamelen voor straks.”

“Geloof je in een hemel en een hel?”

“Nee, maar ik denk wel dat als we ons hier niet goed ontwikkelen...en dus niet veel gereedschappen verzamelen, we daar wel eens spijt van zouden kunnen krijgen in het volgende leven.”

“Wat voor gereedschappen?”

“Talenten en deugden, natuurlijk! Die nemen we mee. We zijn op reis Miralh. Voor altijd. En de dood is maar een brug. Een verandering van het wegdek, maar het pad gaat altijd door.”

Ik voelde weer die warmte van dank over me heen komen.

“Wil je nog de stad in?” vroeg hij.

Ik dacht aan Sina.

“Ja, zeker!”

Máni dronk zijn laatste beetje muntthee op.

“Leuk.”

Het Sonnet van de Sterren

Overall waren mensen aan het dansen. Er werd appeltabak gerookt en er werd gelachen. Over het plein heen hingen lampionnetjes. Ik hoopte zo dat ik Sina zou zien.

“Ik zie je zo, Miralh. Ik zie wat oude bekenden.”

Máni liep naar een groepje mensen toe dat geconcentreerd naar een schaakwedstrijd zat te kijken. Hij klopte een paar mannen op de rug en leek daarna gelijk op te gaan in het spel. Ik keek naar het podium waar opgewekt viool werd gespeeld. Naast het podium zag ik een meisje dansen. Het was Sina. Mijn ogen sprongen wijd open. Ze is er! Ik liep snel op haar af maar durfde haar niet aan te spreken. Ik bleef staan en kon haar alleen bewonderen. Ze danste zo sierlijk als een blad in de wind. Opeens keek ze me aan. Ze glimlachte en kwam naar me toe gelopen.

“Wusa, ben jij er ook?”

“Ja. Ik wilde eigenlijk niet komen, maar Máni wilde persé.”

Ik wist niet waarom ik dat zei.

De drukke muziek stopte.

“En dan nu voor de geliefden onder jullie,” riep een van de violisten, “het Sonnet van de Sterren!”

“Wil je met mij dansen?” vroeg Sina.

“Oké.”

Sina kwam dichterbij en sloeg haar armen om mij heen. Voorzichtig sloot ik haar ook in mijn armen. Ze rook heerlijk en voelde zo zacht aan. Deze avond mocht nooit eindigen. Ik wilde haar nooit meer loslaten. Ik voelde me zo gelukkig. Wat denkt ze nu? vroeg ik me af. Vindt ze dit net zo bijzonder als ik?

“Geweldig, hé?”

“Ja, dit feest is inderdaad geweldig.”

“Maar, vind je niet dat...”

“Vind ik niet wat?”

“Nee, laat maar.”

“Wie is die man eigenlijk met wie je bent? Is hij jouw vader?”

“Nee, Máni is een goede vriend van mij. We reizen al heel lang samen.”

Ze zwaaide naar Máni. Waarom doet ze dat nou? dacht ik. Máni glimlachte en zwaaide terug. Hij stond op en kwam naar ons toe lopen. Weg is ons moment alleen. Typisch.

“Is er iets?” vroeg Sina mij.

“Nee, laten we even ergens anders naartoe gaan.” Ik probeerde haar mee te trekken.

“Nee, wacht even,” zei ze. “Jouw vriend komt ons begroeten.”

“Hallo!” zei Máni. “Of in de traditie van de vrienden, Wusa!”

“Wusa,” zei Sina. “Mirat vertelde me net over jou. Jullie zijn samen op reis?”

“Iedereen is toch op reis?”

“Ja, dat is waar.” Sina lachte.

Waarom praat ze nou met hem? Als hij nou gewoon weer weggaat, dacht ik. Sina liet mij los. Met tegenzin deed ik hetzelfde.

“Dankjewel voor de dans,” zei ze.

“Maar hij was nog niet af.”

Het lied stopte en de violist zette een nieuw lied in.

“Nu wel,” zei ze lachend.

Ik vond het niet grappig.

Máni keek mij onderzoekend aan. Hij zag dat ik me irriteerde.

“Het is tijd om te gaan,” zei hij.

“Ja, ik ga ook naar huis,” zei Sina.

“Graag,” zei ik kortaf.

Mijn avond was verpest.

De Voedingsbron voor Haat

De volgende morgen werd ik wakker door het geluid van trompetgeblaas. Ik keek door het raam naar buiten en zag de twee wachters de poort openen voor een man op een kameel. Hij was in het zwart gekleed, had een lange grijze baard en droeg een grote tulband. Hij werd bewaakt door soldaten met sabels. De stoet kwam de tuin binnen en de man stapte van zijn kameel. Hij werd begroet door de koning.

“Waar kijk je naar?” vroeg Máni mij.

“Er is bezoek voor de koning.”

Máni keek uit het raam.

“Dat is Sjou Dubhar XI van het Land van Dubhar. Hij is een meedogenloze Sjou. Alom gevreesd.”

“Waarom denk je dat hij hier is?”

“Misschien om vrede te sluiten, misschien om oorlog te verklaren.”

Na het ontbijt dat we op de slaapkamer bezorgd kregen ging ik naar de tuin. De zon scheen volop.

“Goedemorgen, Malietoa,” zei ik.

Hij zat in zijn eentje op een bankje en zag er bedroefd uit.

“Is er iets mis?” vroeg ik bezorgd.

“Het is een moeilijke tijd. Sjou Dubhar was hier net om over de situatie in zijn land te spreken. Het ziet er niet goed uit.”

“Wat is er dan aan de hand?”

“Zijn volk heeft het niet goed. Mensen mogen daar niet voor zichzelf denken.”

“Waarom niet?”

“De Sjou regeert het land samen met de geestelijk leider Falsk. Die heeft een slechte invloed op de Sjou. Ik ken de Sjou al heel lang, maar sinds hij Falsk heeft aangesteld als zijn adviseur is hij anders. Ik had de Sjou uitgenodigd om samen een oplossing te bedenken. Maar de enige oplossing die hij ziet, is geweld.”

Ik voelde een steek in mijn buik. Ik was allergisch geworden voor het woord oorlog.

“Waarom moet toch er altijd oorlog gevoerd worden?”

“Dat moet helemaal niet. Het komt ervan,” zei de koning.

“Waarvan?”

“Als rijkdom en macht het doel is van ons leven, gaan we de verkeerde kant op. We graven ons steeds dieper de grond in. Hebzucht, het is de voedingsbron voor haat.”

“Hoe doet ú dat dan? U bent een koning. Voert u geen oorlog?”

“Ik voer oorlog met mezelf. Niet met anderen.”

“Ook niet als uw land wordt aangevallen?”

“Land is maar land, Miralh. Aan het eind van de dag is het van niemand.”

“Maar wat als uw volk wordt aangevallen?”

“Dan is het mijn taak om ze te verdedigen. Maar er is een verschil tussen verdediging en wraak. Dit verschil moet je altijd in de gaten houden.”

De koning stond en legde zijn hand op mijn schouder.

“Zo zie je maar, Miralh. We zijn allemaal spiegels. En als we ons keren naar de duistere zaken in het leven, zullen we duister zijn.”

Hij verliet de tuin.

Ik wilde iets doen, maar ik wist niet wat. Hij heeft gelijk, dacht ik. Waar vchten Khala en Oferi nou precies om? Land, macht en rijkdom! Voordat Oferi werd verwoest dacht ik dat iedereen zo was. Behalve dan mijn opa. Maar ik had ontdekt dat er genoeg mensen waren die anders dachten. De vrouw in Bekim hoefde geen rijkdom en ze was gelukkig. Máni hoeft geen macht. En de Koning is dan wel rijk en machtig, maar toch is hij anders. Zij zijn vrij. Ik vroeg me af wat zij hadden dat ik niet had. Máni kwam naar buiten gelopen en ging op de trap zitten van de veranda.

“Máni, wat hebben jij en de koning dat ik niet heb? Waarom zijn jullie zo zeker van jullie zaak?”

“We hebben helemaal niks.”

“Goed, wat hebben jullie dan niet, dat ik wel heb?”
“Ik denk niet dat wij nooit iets werkelijk kunnen hebben. Jij wel. Misschien is dat het verschil.”
“We kunnen toch ons lichaam bezitten!” zei ik tegen hem.
Máni stond op en rekte zich uitgebreid uit.
“Dat is allemaal tijdelijk. We kunnen het hooguit lenen.”
Máni grinnikte.
“En de geest dan? Die is toch van ons?”
“De geest is niet van ons. Die zijn we.”
Ik was het zat.
“Ik win nooit een discussie,” zei ik teleurgesteld.
“Je groeit toch? Als jij dat niet winnen noemt.”
Máni klopte me op mijn schouder.
“De tijd is gekomen.”
“Waarvoor?”
“Om verder te reizen.”
“Wanneer?”
“Vanmiddag.”
“Zo snel? Waarom zeg je dat nu pas?”
“Ik zei het gisteravond ook. Ik zei dat het tijd was om te gaan.”
Ik wilde niet gaan. Ik wilde blijven.
“Wil je niet gaan?”
Ik schudde van niet.
“Waarom niet?”
“Ik wil het gewoon niet.”
“Is dit je besluit?”
Ik bleef stil en staaarde voor me uit.
Máni stond op. “Het is jouw keuze.”
Hij omhelsde me. “Bedankt voor je gezelschap.”
Ik voelde me opgelaten. Maar ik wist zeker dat ik wilde blijven. Ik kon Sina niet achterlaten. Máni ging weer naar binnen. Ik moest er even uit en vroeg de wachter de poort te openen.

De Laatste Stappen

Na een lange wandeling door de stad kwam ik uiteindelijk uit bij het huis van Sina. Ik bleef stilstaan voor haar deur toen plots de voordeur open ging. Daar stond ze.

“Ben je daar weer, Mirat?” vroeg Sina me.

“Ja, daar ben ik weer.”

“Ben je de stad aan het verkennen?”

Ik knikte mijn hoofd.

“Ik ga even wandelen,” zei ze.

Ze deed de deur achter zich dicht en wikkelde een prachtige blauwe sjaal om haar nek.

“Ik ga de berg op. Daar is het wat frisser.”

“Wat toevallig, ik wilde ook net de berg op,” zei ik. “Zullen we samen gaan?”

“Ja, hoor.”

We verlieten de straat en liepen naar de bergen toe.

“Blijven jullie hier nog lang?” vroeg ze.

“Máni vertrekt vandaag.”

“Ga je niet mee?”

“Nee, ik wil blijven.”

Ik volgde haar naar een grote rots wat hoger de berg op. Het uitzicht was mooi. Voorbij de stad, tussen twee bergen door, was de uitgestrekte woestijn te zien.

“Hier zit ik vaak,” vertelde Sina. “Dan zie ik de woestijn en fantaseer ik over wat er achter de horizon ligt.”

“Maar je wilt hier toch niet weg, mag ik hopen?”

“Misschien. Ik ben wel benieuwd naar de rest van de wereld. Ik vraag me af wat voor steden er nog meer zijn.”

“Geen plaats zoals deze, Sina. Echt niet.”

“Je bent een lieve jongen, Mirat.”

“Ik heet eigenlijk Miralh...” Ik voelde mijn wangen warm worden.

“Oh sorry, Miralh. Een nog veel mooiere naam. In het noorden van de stad woont een kamelenwasser die zo heet! Hij is heel beroemd.”

“Kamelenwasser? Hoe kun je daar nou beroemd mee worden?”

Ze lachte. “Je bent grappig!”

Mijn hart brandde heviger dan ooit! Al zou al het water van de wereldplaat op mijn hart worden uitgestort, niets kon dit gevoel doven.

“Waarom ga je niet mee met Máni?”

“Ik voel me hier fijn. Ik wil bij jou blijven.”

Ik schrok van mezelf, en toen ze reageerde met alleen een terughoudende glimlach kon ik mezelf wel van de berg smijten.

“Bij mij blijven? Maar je kent mij niet eens.”

“Nee. Toch wil ik bij jou blijven.”

“Waarom dan?”

Een brok in de keel vernauwde mijn luchtpijp.

“Nee, Miralh. Je bent op doorreis. Ga verder met zoeken tot je gevonden hebt waarnaar je zoekt.”

“Maar ik heb het al gevonden. Ik heb jou.”

Sina schudde haar hoofd.

“Wil je niet dat ik blijf?”

“Ik wil gewoon niet dat je opgeeft. Zeker niet voor mij.”

Ik beet nerveus op mijn nagels. Dit kan ze niet maken, dacht ik. Ze wijst me af.

“Je vindt mij gewoon niet leuk!”

“Natuurlijk wel. Maar het is niet juist om halverwege je reis opeens de bestemming te veranderen.”

“Maar wij zijn voor elkaar bestemd!”

“Als dat echt zo is, dan zul je mij aan het eind van jouw reis opnieuw tegenkomen. Zeg eens eerlijk, heb je de antwoorden waarnaar je zocht gevonden?”

Vrede, liefde en leven, dacht ik. Liefde had ik gevonden. Leven begon ik te begrijpen. Maar ik had nog niet de vrede gevonden. In ieder geval niet de vrede in mezelf.

“Nee.” Ik zuchtte. “Maar als ik ga, zie ik je dan ooit weer terug?”

“Dat weet je pas aan het eind van jouw zoektocht.”

Hoe moeilijk ik het ook vond. Ik wist dat ze gelijk had. Ik voelde een stroom van energie door mij heen gaan.

“Je hebt gelijk,” zei ik.

Sina glimlachte. Ze schoof naar me toe en kustte mij op mijn wang.

“Ga nu, lieve Miralh. Maak jouw reis af. Ik weet zeker dat je vindt waarnaar je zoekt.”

Ik voelde me sterker dan ooit. En had weer zin gekregen om te reizen. Ik omhelsde Sina en rende naar het huis van de koning. Ik ga weer op reis! Ik ga het afmaken! Wat zou Máni opkijken, dacht ik.

Toen ik terug kwam bij het huis van de koning was Máni nergens te bekennen. De koning zat rustig op een bankje in de tuin.

“Malietoa, weet u waar Máni is? Ik moet hem spreken.”

“Hij is vertrokken, Miralh.”

“Vertrokken! Nu al? Waarom zo snel?”

Ik kon het niet geloven. Dit mocht niet gebeuren.

“Welke kant is hij opgegaan?”

“Hij ging richting het oosten.” De koning wees naar een berg.

Ik draaide me om en rende die richting op. Dit kan hij niet maken, dacht ik. Wat moet ik zonder hem? Waar moet ik heen? Ik rende zo hard als ik kon. Er waren veel mensen op straat, maar Máni was nergens te bekennen. Toen ik de berg bereikte was ik al buiten adem, ik kon alleen niet stoppen om te rusten want ik had geen tijd te verliezen. Als een wilde klauterde ik naar boven. Ik sprong zonder aarzeling van rots naar rots en trok mezelf aan struiken steile wanden op. Ik moest hem inhalen!

Toen ik de top van de berg bereikte slaakte ik een kreet van woede. Achter de berg lag de woestijn en nergens zag ik Máni.

Als een gek denderde ik de berg af. De zon stond al laag en kleurde de wolken rood. Ik moest nog sneller zijn. Zonder hem zou ik nergens komen. Ik zou niet weten waar ik zoeken moest. Bij de voet van de berg bleef ik staan. Ik zocht de horizon af. Waarom doet hij me dit aan? Wil hij zo graag van me af? Ik wilde door rennen maar ik had er de kracht niet meer voor. Mijn longen deden pijn en mijn tandvles brandde. Toen iets verderop in het zand, viel mij een pad van voetsporen op. Máni! Uitgeput volgde ik het spoor.

Een lange tijd ging voorbij. Terwijl ik liep werd mijn gepieker steeds erger. Ik was bang dat Máni misschien boos was en daarom zo snel was vertrokken. Waarom had hij me geen kans gegeven om nog even na te denken? Waarom moest het allemaal zo snel? Het spoor hield maar niet op. Het was alsof ik de horizon achterna zat. Jammerend liep ik door. Ik had het eigenlijk al opgegeven, maar mijn lichaam liep door. Hij was nergens te bekennen, en voor dezelfde goudklomp was dit niet eens zijn spoor en volgde ik nu een vreemde deze eindeloze woestijn in. Misschien wel een rover, bedacht ik me. Terwijl ik hopeloos de woestijn afzocht zag ik ineens iets liggen.

“Máni!” riep ik.

Ik dacht dat hij misschien gewond was geraakt en haastte er op af. Toen ik dichterbij kwam zag ik dat het Máni niet was. Ik rende door en eindelijk zag ik het. Ik kon het niet geloven. Nu wist ik zeker dat ik het juiste spoor had gevolgd. Het was het werk van Máni. Hij had een zandkasteel gebouwd. En dit keer, een hele mooie. Ik zakte door mijn knieën en keek vol verwondering naar zijn kunstwerk. Ik wist wat hij me wilde vertellen.

Het Eind van het Begin

Mijn tijd met Máni is voorbij. Nu sta ik er alleen voor. Dat moet ik accepteren. Het is nu aan mij om de antwoorden te vinden. Hij heeft mij de gereedschappen gegeven, maar ik moet ze zelf gebruiken. Ik had van Máni geleerd om anders te kijken naar de wereld. De wereld is een schilderij en daarin liggen veel lessen verborgen. Penseelstreken van de Schilder.

De laatste zonnestrallen streelden mijn gezicht alsof ze mij geruststelden. Ik bleef stil en zocht naar een teken.

Ik haalde diep adem en op hetzelfde moment begon het zachtjes te waaien. Ik zag hoe de wind de losse zandkorrels meenam en samen met hen danste. Als ze niet los waren, dacht ik, zouden ze ook niet meegenomen worden. Ik moet los zijn en mij mee laten voeren door het leven. Natuurlijk zullen er moeilijke momenten zijn en daar moet ik nooit voor wegrennen. Ik moet ze juist aangaan.

Ik pakte één korreltje zand en keek er aandachtig naar. Dit kleine korreltje, bedacht ik me, vertelt het verhaal van het heelal. Want in het kleine is het grote te zien. In het schilderij de Schilder.

Ik slaakte een zucht en zag voor me hoe mijn zucht meegenomen werd door de wind en nooit meer zou stoppen. Los zijn is vasthouden, maar altijd bereid zijn om los te laten.

Ik keek naar het zandkasteel dat Máni voor mij had gemaakt en lachte. Het is oké, dacht ik. Dit is waar zijn voetsporen ophouden. Hier houdt ook het spoor van mijn vader op. Hier begint mijn eigen spoor. Het is tijd dat ik door mijn eigen ogen kijk.

Het begon als een vlucht. Met Máni veranderde het in een avontuurlijke zoektocht. Maar nu is het pas echt een reis geworden. Een reis naar de andere kant, zoals Máni het noemde. Er is nog zoveel te ontdekken. Ik wil nog naar het eind van de aardplaat waar volgens de legende de oude zonneman woont. De oceaan wil ik nog zien. Ik graaide in mijn broekzak en haalde de zilveren Maanveer tevoorschijn. Wie weet zal ik ooit een Maanvogel zien. Ik dacht aan Sina. Misschien wil zij wel met mij mee. Niet omdat ik bang ben om alleen te gaan, maar omdat een reis nog zo veel mooier is als die wordt gedeeld.

Ondertussen was het al donker geworden. Het maanlicht scheen op de veer en deze was 's nachts nog zoveel mooier dan overdag. De Maanvogels verlangen naar hun thuis. En ik ook. Maar niet naar mijn thuis in Oferi. Ik verlang naar de plaats in mijzelf, waar ik echt thuis ben. Het is aan mij om te ontdekken wat mijn plaats is in dit schilderij. De reden waarom ik op dit doek ben gezet.

Alles was ineens zo helder geworden. Ik keek op naar de maan en zag dat zij net zo was als ik. Een spiegel. En als ik mij keer naar de zon van het leven zal ik stralen. Het zal zijn alsof ik zelf een zon ben.

Op dat moment voelde ik een intense hitte in mijn borst opwellen. Alsof er een vulkaan in mij uitbarstte. In één flits werd alles wit en ik werd overspoeld door een gevoel dat verder ging dan vrede, verder dan de liefde, voorbij dankbaarheid, ver voorbij het leven en véél verder dan geluk! Ik kan het niet anders beschrijven dan dat de kwast van de Schilder mij aanraakte, en mij vermengde met het geheel...